

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

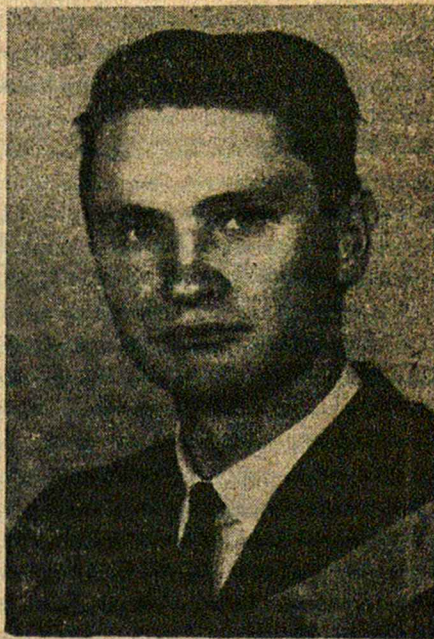
Nr. 27(899) * MONTREAL, DONELAIČIO 1964 m. LIEPOS-JULY 1 d. * INDEPENDENT LITHUANIA * LITHUANIE INDEPENDANTE * Postage paid at Lachine, P. Q.

Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Dr. Petras Lukoševičius, šį pavasarį aplankęs Kanados Vakarų ir juose įsikūrusias lietuvių kolonijas, šiame atvaizde rodomas besilankantis Calgary, Albertos, lietuvių kolonijoje. Iš kairės: tuometinis KLB Calgary apylinkės pirm. L. Rastenis, Dr. P. Lukoševičius ir Lethbridge apylinkės pirm. S. Noreika, tam momentui atvykę į Calgary, kurio apylinkės pirmininku dabar yra jau I. Nevada. Toliau: S. Noreika, p. A. P. Nevadienė, Dr. P. Lukoševičius, p. Noreikienė su dukrele, prie Calgary aerodromo.

Dr. Liūda R. Kuolaitė

Juozas G. Dovydenas

Šiais metais baigė medicinos mokslus Toronto universitete ir gavo MD laipsnį (doctor of medicines). Gimė Lietuvoje, bet atvykusi į Kanadą prieš 15 metų, pradžios ir vidurinę mokslo įgijo jau Kanadoje (Toronte). Priklauso skautų organizacijai. Šiuo laiku atlieka stažą (internuoja) St. Michael ligoninėje Toronte.

Šį pavasarį pabaigė Albertos universitetą Edmontone. Gimęs 1939 m. Kaune, Juozas Gediminas Antanas Dovydenas baigęs Edmontone Sv. Pranciškaus gimnaziją su distinkcija (honors), baigė Sv. Antano kolegiją ir Albertos universitetą B. Sc. laipsni. Gavęs aukštus pažymus, gavo teisę tęsti akademines studijas (postgraduate) toliau.

JAV rimtai išpėjo kom-kinus?

- CHRUSČIOVAS SKANDINAVIJOJE TEISINASI DĖL PABALTIO OKUPACIJOS.
- IŠ LIETUVOS RUSAI LAUKIA DAUGIAU MAISTO.
- KIPRE GRAIKŲ KOVOS SU TURKAIS NESUSTOJA.
- R. KENNEDY KELIONĖ PER LENKIJĄ.
- AR SUSPĖS AMERIKA PAGEBĖTI LAOSUI?

„Butcher“ — dideliu plaku tu darbininkai pasitiko Chruščiova Geteburge, kur švedai Rusijai pastatė laivą, Chruščiovo atsilankymo proga nuleistą ir vandenį ir paties Chruščiovo pakrikštyto „Karl Linei“, garsaus švedų mokslininko, vardu. Policija plakato nešėjus išvaikė, bet Chruščiovas matė ne tik tai šį plakata, bet ir prie Karolio XII ukrainiečių padėtą vainiką, ir neiškentė pakartotinai pareiškęs nepasitenkinimą.

tų Pabaltijo valstybėms savarankiškai gyventi.

Skandinavijos valstybėse Chruščiovui pirštu prikišamai buvo nurodyta: XX amžiaus pabaigoje nedera būti okupantu ir kolonistui, kokių yra Sov. Rusija. Niekur Chruščiovas neturėjo tokių aiškių priekaištų Rusijos imperializmui ir kolonializmui, kaip Skandinavijos kraštuose. Bet...

AR VILKAS, DRASKYDAMAS ĖRIUKĄ, PASIMOKYS TEISYBĖS IR ŽMONIŠKUMO?

Chruščiovas juk aiškiai pamatė, kaip laisvi žmonės gerai gyvena. Jis gi ne toks kvailas, kad to nematytų. Pagal jam patys jo lankomų kraštų žmonės tą pasakė, ir Danijoje ir Švedijoje.

Taikingas žmonių sugyvenimas be žmogaus ir tautos teisių gerbimo neįmanomas. Veltui visos kalbos ir derybos dėl nusiginklavimo, jei gu vieni bus pavergti, o kiti pavergejai. Tikslai laisvi žmonės gali laisvai susitarti.

PRIEVARŲ AVIMAI FIZINĖ IR MORALINĖ JĖGA, naudojami žmonių santykiams tvarkyti, neveda nei prie taikos, nei prie nusiginklavimo, nei prie tautų sugyvenimo, nors apie tai kalbama, ir sovietinis diktatorius tą nepaliaujamai kartoja ir Skandinavijos kraštuose.

Neapykanta ir noras primesti savo valią kitiems, žlugdo kultūringą žmonių sugyvenimą ir

PRIEVARŲ PRIEMONĖS ŽLUGDO TAIKĄ Kipre, Indokinijoje, daugelyje vietų Afrikoje, Malazijoje ir Pabaltijoje.

Kipro problema kelia susirūpinimą visiems, kas rūpina šis tikra taika.

JAV prezidentas Johnsonas Kipro taikos reikalu praėjusią savaitę tarėsi su Turkijos min. pirm. I. Inonu ir Graikijos min. pirm. Papandreu. Jie pasisakė už taikias priemones Kipro problemai spręsti, bet Kipre aistros tebeverda ir dar nematyti, kad jos taikiu būdu būtų nuramintos.

Šių palyginamai dar nedidelių reikalų fone,

EUROPOS NAUJIENOS

PABALTIEČIŲ PROTESTAS DĖL CHRUSČIOVO

Ryšium su Chruščiovo lankymusi Skandinavijos valstybėse, Pabaltijo rezistentai išteikė Skandinavijos vyriausybėms raštus, kuriuose būdinama Pabaltijo valstybių okupacija, sulaužiusi Rusijai sutartis ir iškilmingus pasižadėjimus gerbti jų laisvę ir nepriklausomybę ir pareiškė protestą dėl Chruščiovo ir jo Pabaltijo vardu.

bių okupacija, sulaužiusi Rusijai sutartis ir iškilmingus pasižadėjimus gerbti jų laisvę ir nepriklausomybę ir pareiškė protestą dėl Chruščiovo ir jo Pabaltijo vardu.

NUO KAPITOLIAUS

AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS VASINGTONE,

suorganizuotas Amerikos Lietuvių tarybos birželio 27—28 dienomis, praėjo aštuonių pasisėkimų, sutraukęs didelį skaicių neuvų ir aktyvesnių didei dėmsi JAV valstijos ir visuomenės žmonių ir Lietuvos okupaciją bei žmogaus ir piliečio teisių niekinimą sovietijoje.

Kongreso prezidiumą sudarė V. Abratis iš New Yorko, A. Devenė iš Los Angeles, J. Grigalius iš Bostono, J. Pakalka iš Brooklyno ir A. Sužiedėlis iš Vasingtono.

Dalyvavo Vasario 16 signataras Prof. inž. Steponas Kairys, prel. M. Krupavičius

LABAI SVARBŲ UŽSI-ANGAZAVIMŲ PADARĖ AMERIKA,

kuriuos prezidentas Johnsonas pareiškė, kad JAV neieis su naikinti Vietnamo, Laoso ir kitų Indokinijos valstybių laisvės, ir, kitaip negalint, panaudos karo priemones. Tai reikšmingas užsiangazavimas.

KITOS ŽINIOS

— Jugoslavijos ir Rumunijos „prezidentai“ — Tito ir Gheorghiu ir tarėsi dėl sovietininkų kankinamų ekonominių reikalų.

— Australijos min. pirm. R. Menzies lankėsi Vasingtone ir tarėsi su JAV prezidentu.

— Anglija Kubai pardavė 500 autobusų 4 mil. dol. vertės.

— Argentinoje pagautas būrys Kubos teroristų su ginklais. Venezuela taip pat nusiskundė Kubos teroristais. Kuba teroristus siunčia net į Haiti salą.

— Tito lankėsi Lenkijoje. — Borneo saloje Indonezija vykdo „partizanų“ invaziją.

— JAV ir SSSR tariasi dėl jūrų vandens nuderškimo atominės energijos pagalba.

— C. Lodge atsistatydino iš JAV atstovo pareigų Vietname su tikslu padėti Scran-

ir kt. lietuvių tautai nusipelnę asmenys.

Pagrindami pranešimą padarė JAV senatorius Thomas Dodd. Paskaitas turėjo: Dr. D. Krivickas, Dr. P. Grišaitis, Inž. J. Miklovas, V. Vardys, V. Bagdanavičius ir kt.

Kongresą pasveikino JAV prezidentas Johnsonas ir buvę D. Eisenhoweris ir H. Trumanas, daugybė kitų sveikinimų, kurių tarpe ir Kanados Lietuvių Bendruomenės Kr. Valdybos.

Didelė buvo lietuvių demonstracija už piliečio teises ir tautų apsisprendimo teisę.

tonui laimėti nominavimą į JAV prezidentus. Lodge vieton paskirtas gen. Taylor.

— Vengras, kuris po sukilimo atsidūrė JAV, bet panoro pamatyti motiną ir Vengrijos atstovybės buvo užtikrintas, kad nebus suimtas, buvo suimtas ir atiduotas teismui, bet gavęs laikinę laisvę, vėl pabėgo.

— Italijos prez. Segni bandė sudaryti naują kabinetą.

— Mikojanas nuvyko pas Sukarno instruktuoti, kaip su naikinti Malaziją. nes Rusija pasižadėjo palaikyti Indonezijos agresiją prieš Malaziją.

— Laosą didelėm jėgom puolė komunistai, sulaužę su tartą neutralumą.

— Rusija apkaltino kinus, kad jie kišasi į Rusijos vidaus reikalus ir Rusijos gyventojams pasiuntė 11,000 atsisaukimų, sukreiptų prieš Rusijos diktatūrinę valdžią. Be to, atsikiro, kad ji esanti ir Azijos valstybė.

NEDARBO FONDAS

yra įėjęs į deficitą. Pradedant 1958 metais iki šio laiko Nedarbo fondas turi jau 883 milijonus dol. deficitą. Kol kas valdžia neranda priemonių kad Nedarbo fondas šelpit bedarbiams išsiversty be deficito.

● Arborite b-vėje darbininkų straiakas užtruko apie 10 die-

Lietuvių gyvenimo faktai

LIETUVIŲ JAUNIMO DIENA KANADOJE

Šiomet įvyks Hamiltone, spalio mėn. 10, 11 ir 12 dienomis (Thanksgiving savaitgalį).

Hamiltonėje įvyko pati pirmoji Lietuvių Diena, kas tapo tradicija.

Šiomet vel atėjo eilė Hamiltonui. Norint įvesti kai kurių pakeitimų, šiomet tas nukenama vienu mėnesiu vėliau ir duodamas pavadinimas, Lietuvių jaunimo Diena.

Jau sudarytas Jaunimo Dienos rengimo komitetas, į kurį įeina b-nes V-ba ir pakviesti asmenys. Sutiko dalyvauti visi eile veiklių Hamiltono lietuvių.

Bus stengiamasi šią šventę padaryti tikrai įdomia. Bus bandoma įtraukti kiek galint daugiau jaunimo ir šventės rengimą ir dalyvavimą.

Norint sudaryti sąlygas, kad mūsų jaunimas turėtų galimybes daugiau laiko praleisti lietuviskoje apinkumoje, reikia bandyti rasti ką nors naujo, kas jaunimą sudomintų. Tam tiksiai ir yra rengiama ši šventė.

Suorganizuoti šventės meninę dalį, įjungiant į tai vietines pajėgas ir pasikviečiant žmones iš kitų vietovių, pasiėmė veikliosios Hamiltono poenos: scenos mėgėjų grupės, „Aukuras“ vadovė E. Kudabienė ir Tautinių Šokių grupės, „Gyvataras“ vadovė G. Breichmanienė. Jos ir kitų Rengimo Komiteto narių pagalba darys viską, kad šventės meninė programos dalis būtų tikrai įdomi.

Kitas šventės dalis pasiėmė tvarkyti tam tinkami žmonės, kurie artimoje ateityje apsvartys visas detales ir pranešs viešumai.

B-nės V-ba yra labai dėkinga, kad į rengimo Komitetą kviešti žmonės atsiliepė la-

bai teigiamai, atvykdami į posėdį ir pasirašant paragas. Didesnei žmonių grupei bendrai dirbant bus galima šią šventę tinkamai praversti.

Labai laukiami patarimai ir pasiūlymai. Tuo reikiau prasome rasyti Jaunimo Dienos rengimo pirmininkui, K. Mikšui, 18, Barton Street W. Hamilton, Ontario.

P. L.
● Dr. J. Rimšaitė iš Ottawos vyksta į naują dalyvau pasaulio mineralogų suvažiavime.

● Dr. P. Lukoševičius skaitė paskaitą Kanados agronomų suvažiavime.

● Kasytoja Achmatova, Stalino laukais ismesta iš kusių rasytojų sąjungos drauge su Pasternaku ir Zosčenka, oabar reabilituota.

● Kūta kūmo... - Lec, filmų aktore, atvyko į Kanadą dalyvauti vaidinimuose.

● Sonstas Arnouldas Vokietaitis sėkmingai dalyvavo New Yorko operoje.

● Popiežius Paulius VI vyskupą P. maželį paskyrė Telšių ir Klaipėdos ordinaru.

● Vyskupas Julijonas Steponavičius, Popiežiaus Pijaus XII 1955. IX. 22 paskyrimu vysk. Paltaroko įšventintas vyskupu ir po vysk. Paltaroko mirties paskirtas Vilniaus ir Panevėžio vyskupijų valdytoju, atsakius jam šventinti kunigais tris okupacinės valdžios pasiūlytus asmenis, lig šiol gyvena ištėrime.

● Maskvoje „Žinijos“ suvažiavime nusiskūsta, kad lietuviai nesirūpina tos „draugijos“, skirtos sovietijai remti, steigti skyrių.

● Edmontone, Albertos provincijoje, iškilmingai paminėtos Lietuvių Namų dešimtmečio sukaktuvės, dalyvaujant jų kūrėjui kun. Br. Jurkšui.

● Los Angeles, Calif., įvyko didelė Lietuvių diena, vadovaujant kleb. kun. Kučingui.

● New Jarsy lietuviai atšventė lietuvių dieną pasaulinės parodos New Yorke vietoje, prie lietuvių kryžiaus.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą!
Už ištikimybę Kanadai!

For liberation of Lithuania!
For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash
**LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĘ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“.**

Redaktorius Jonas Kardelis.

DO 6-6220

7722 George Street, LaSalle, Montreal 32, Quebec, Canada.

Prenumerata metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje	\$ 5.00	Canada	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika ..	\$ 5.50	America & S. America	\$ 5.50
Visur kitur	\$ 6.00	Other Countries	\$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenum. arba sml. pašto ženklais).

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Kanados gimtadienis

Liepos 1-ji kanadiečiams daug reikiama. Jie atsimena, kad tai yra simbolis ne tik perėjimo iš kolonialinio statuso į savivaldą, bet ir simbolis Tautų Bendruomenės pradžios. Apjungimas tolerancijos ir sveiko proto. Mažai yra emocijų, kurios gali būti gilesnės ar kilnesnės kaip savo krašto meilė. Bet tautos supratimas kaip skirtingas nuo nacionalizmo aistros yra esminis sveikai žmogaus prigimčiai. Jis kuria individualybę ir draugystę su kitomis tautomis.

Mes tai vadiname „Dėmijos Diena“. Yra asmenų, kurie nepakenčia šio žodžio. Bet kanadiečiams tai nereikia paklusnumo ir priklausomybės. Faktiniai mes negalime būti daugiau laisvi. Tai yra lojalumas žmoniškai bendruomenei, ir tai yra gera šiam tamsybės pasaulyje. Ties, kurių patriotizmas ir pasišventimas privedė prie Konfederacijos, Dominijai simbolizuoja tikėjimą proklamuoja nuo pat pirmųjų apsigyvenusių čia prancūzų ir anglų. (CS).

Kooperatyvinė bendruomenė

(Šitas rašinys yra tęsinys N. L. 64. V. 20 rašinio —
keiskim kryptį).

LIUTAS GRINIUS

Nusistovėjusios lietuvių bėnės apylinkės yra natūralūs tautiški, sociališki ir ekonomiški interesų junginiai.

Reikia stebėtis, kad bendruomenės ligšiol nekreipė dėmesio į stipriausią narių motyvavimo akstiną — savitarpio pagelbą sprendžiant savo ekonomiškus klausimus. Platus masto vietos lietuvių ūkio klausimų sprendimai yra įmanomi vartotojų kooperatyvų rėmuose. Nors kooperatyvai galimi esamų ar naujai sukurtų organizacijų ribose, pradinę iniciatyvą logiškai turėtų būti laukiama iš vietos lietuvių Bendruomenės organizacijos.

Minties parpyškinimui noriu bent prabėgomis peržvelgti bendruomenės galimybes.

Kooperatyvo pagrindė yra, žinoma, apčiuopiamos ekonominės naudos galimybės nariui — vartotojui. Prekių pirkimas urmo kainomis ar net jų pirkimas detalę prek. kooperatyvo vardu įgalintų naudotoją sutaupyti 10 nuošimčių, kartais net iki 60 nuošimčių nuo vartotojų kainos. Antraeilė nauda randama kooperatyvo apyvartos svorėje, kurios dėka nariai gali būti stipriau atstovaujami patarnavimu ir prekių kokybės plotmėje nei tai įmanoma pavieniam vartotojui. Galop, kooperatyvo apyvartai išsivysčius, bėnė gali tapti darbdaviu išlaikydama bent vieną lietuvių tarnautoją, Kooperacijos keliu todėl būtų kuriamas darbas saviems.

Kooperatyvo galimybės nėra ribotos kasdieninių reikmenų pirkimu. Gal net didesnės naudos galimybės rastinos grupinio pobūdžio gyvybės, gydymo, nekilnojamo turto ir automobilių draudime. Žinoma, kad grupinės apdraudos darbovietės yra kur nelyg pigesnės. Kooperatyvo narių grupinė apdrauda būtų, tačiau, pastovi, nepriklausoma nuo darbovietės pakeitimo ir

galėtų būti tęsiama net gyvenvietę pakeitus.

Paskutinis kooperatyvo privalumas glūdi valstybės mokesčių taikomose lengvatosose kultūrinėms, mokslinėms ir religinėms — labdaros organizacijoms kurios veikia ne pasipelnymo tikslais. Atatinkamas kooperatyvo tikslų formulavimas gali sumažinti našta ne tik pačiam kooperatyvui, bet ir jo nariams. Tai atrodytų įmanoma skiriant kooperatyvo pajamų perviršį bendruomenės kultūrinei ir socialinei veiklai. Pastarųjų galimybių realumas, žinoma, pareina nuo vietos valstijų ir valstybių mokesčių įstatymų kurie turėtų būti išgildinti kooperatyvo organizacijos metu.

Šių minčių dėstymą baigdamas norėčiau pabrėžti, kad kooperatyvinė bendruomenė vertintina ne vien kaip grynai ekonominės naudos priemonė. Iki šiol neišnaudoti ekonominiai motyvai yra, be abejo, patys stipriausi akstinai vietos lietuvių šeimoms jungtis prie savo bendruomenės.

Naudos motyvas turėtų likti apčiuopiamas net ir ateities kartose kurių tautinis sentimentas bus nepalyginamai silpnėjęs už dabarties nuotakas. Kooperatinė bendruomenė drauge tarnautų vietos socialiniam ir kultūriniam gyvenimui vystyti. Santaupų, bet nepelnų, siekiantis kooperatyvas, burdamas apie save narius, galėtų, pavyzdžiui, skirti pajamų perviršį savitarpinei pagelbai — labdarai, mokslo, spaudos ar religijos reikams. Arba, tuo pačiu pagrindu, pajamų perviršis galėtų būti skiriamas lietuvių kultūros namams, klubui, žaidimo ir sporto reikmenų, vasarviečių ir panašių priemonių įsigijimui ir išlaikymui. Šių įstaigų įsigijimas kooperatyvo rėmuose savaime didins kooperatinės bendruomenės eiles.

Didelis vertingų dovanų paskirstymas!

„Nepriklausomos Lietuvos“ Bendrovė, susirūpinusi išplėsti spaustuvę iki komercinio darbo galimybių, kad galima būtų baigti su prašymu aukų, šią vasarą ruošia didelį vertingų dovanų paskirstymą, kuriame bus:

10, ar daugiau, ŽYMIŲJŲ DAILININKŲ MENO KŪRINIŲ.

10 KNYGYNĖLIŲ, SURINKTŲ IŠ ŽYMIŲ

RAŠYTOJŲ KŪRINIŲ.

13 KOSTIUMŲ PER MAMERTO MAČIUKO

SIUVYKLĄ, kiekvienas kuponas po 35 dol.

SIUNTINYS Į LIETUVĄ, APIE 150 dol. VERTĖS.

10 „NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS“ PRENUMERATŲ.

Paskirstymui vykdyti siunčiamos bilietų knygelės — 3 bilietai už 1 dolerį. Vertybių paskirstymas bus ankstyvajį rudenį, specialia parengime, kuris bus paskelbtas iš anksto.

AUKA TAUTOS FONDUI IŠREIŠKIA TIKĖJIMĄ
IR VILTĮ Į LIETUVOS IŠLAISVINIMĄ.

SLA SEIMUI SUSIRENKANT

Liepos mėn. 6 d. susirenka Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimas. Kai kitos organizacijos, kaip ALTA, VLKas, BALFas, savo atstovų suvažiavimus daro savaitgalį, je, kad kuo daugiau darbingų narių galėtų dalyvauti. SLA, pagal prieš keletą dešimtmečių įvestą tvarką, ji pradeda pirmadienį, kad kuo mažiau dalyvautų jaunesnių — dirbančiųjų narių. Dėl to SLA seimuose metai iš metų matomi tie patys susėdę, kad ir labai garbingi tautiečiai, veidai, kurie į SLA organizmą nepakenčia įsileisti jokių naujovių ir naujų darbingų ir veiklių narių.

Kai prieš keletą metų SLA Seimas buvo Čikagoje, teko, kad ir neištisai, jį stebėti. Nors iš anksto visi delegatai gauna SLA seimo darbų kairę ir turi praeiti per perskaityti, bet seime tos knygos tekstą turi dar išskaityti gyvu žodžiu, o paskui, po kelių mėnesių, jis būna dar perspausdinamas ir Tėvynėje. Kiek būtų sutaupyta SLA organizacijai pinigų ir veikėjams laiko, jeigu prieš seimą visi raportai ir kita seimo medžiaga vietoje atskiros kny-

gos, būtų perleista per Tėvynę? Tada visi nariai kuopų susirinkimuose, galėtų tą seiminę medžiagą padiskutuoti ir delegatai vykdam į seimą jau turėtų daugumos aktyvių jų narių nuomonę.

Pats SLA vardas pasako, kad čia yra lietuvių organizacija, bet Pildomoji Taryba savo posėdžiuose jau svarsto, kad ateityje įvairius blankus spausdintų tik anglų kalboje (dabar tik kai kurie tokie yra). Lietuviai, finansų sekretoriai, angliškų blankus turėtų gražinti centrui ir paprašyti lietuviškų.

Yra nenormalu, kad keičiant, paprastai padidinant, apdraudos sumą, centras nariui duoda antrą numerį ir SLA reikalams iš vieno nario ima dvigubus mokesčius.

Narių knygtelėse yra vienos skiltys, kasos knygoje kitos, o mėnesiniuose mokesčių blankuose trečios ir abiejose lapo pusėse skirtingos. Ar per tiek metų centras negalėjo suvienodinti, kad finansų sekretoriams ir pačiam centrui būtų lengvesnis darbas?

Stepas Paulauskas.
SLA 301 kuopos pirm-kas.

Spaudos apžvalga

NESISKAITO SU FAKTA IS, KURIUOS
NURODINĖJA.

„Naujienose“, kaip eilė priekabių rodo, „N. L.“ redaktorių turi gerų draugų, kuriems rūpi ne objektyvi tiesa, bet kaip nors įgelti Kardeliui. Tiek to. Karolio skūra gana jau gelta ir jau gerokai užgrūdinta. Bet, nesinori su tikti su labai jau autoritetin-gai reikiama netiesia, kuri užantspauduojama tokiu stipriu „argumentu“: „Teorijos, nepagrįstos šiais faktais, kas bos ore arba užsimerkusių svajotojų vaizduotėje“...

Kokios gi teorijos? Kardelis nė karto neteigė, kad yra gerai, jog JAV Bendruomenės organizatoriai nesustarė su ALTA ir ją sudarantiomis organizacijomis ir susitarimu neapjungė jų į B-nę. Atvirkščiai, Kardelis dau-gelį atvejų tą įtaigojo JAV B-nės organizatoriams, ir Ta-bor farmos susirinkime, taip pat pasakė, kad JAV B-nės organizatoriai padarė esminę klaidą, kaip tiksliai turėdama prieš akis faktus, kuriuos išdėstė prieš jį kalbėjęs Dr. P. Grigaitis. Ko gi tai apžvalgininkas „laužiasi“ ir atviras duris? Ir kuriuo tikslu jis falsifikuoja faktus. Tai viena.

Apžvalgininkas teigia, kad „skirtingos politinės pažiūros nekludė ALT įsisteigimo ir sėkmingos veiklos daug-giau, negu 20 metų“. Tai gi aiškus nesiskaitymas su faktais. Apžvalgininkas užmiršo, kiek buvo prisinervinta ir kiek rašalo išlieta, kol visų su-eita į ALTA. O ir suėjus sklandumo nedaugiausia. (O juk ALTA kaip tik tai srovė-vių pagrindas). Be to, apžvalgininkas užmiršta ki-

tus faktus, pav. faktą, kad bendra socialinė — sveikatos ir kt. veikla iširo pirma su katalikiškuoju sparnu, o po to ir su balševikiškuoju. Ir bendrai tiksliai nesiskaitant nei su teorija, nei su praktika galima teigti, kad srovės-kumas žmones artina, kai jis savo esme yra diferencijacija. Tiksliai politiškai nesioriantuo-jant, arba be pagrindo prie-kabiaujant, kaip šiuo atveju yra, galima teigti, kad srovės-kumas tarnauja vienybei.

Baigiant: „Užsimerkęs svajotojas“ ir toliau „svajos“ ir dirbs, kiek pajėgdamas, kad Pasaulio lietuvių Bendruomenė apimtų viso pasaulio lietuvių. Ir jeigu kerštaujantieji apžvalgininkai ir kiti savanaudžiaujantieji daugiau parodytų nuosirdumo ir ger-esnio tautos reikalų supratimo, tai ir bendruomenė greičiau susiformuotų visuose kraštuose ir taptų galingiausiu lietuviškuoju veiksmu. O jeigu apžvalgininkas tiki, kad apsigyvenimas su JAV vyresnės ateivijos organizacijomis būtų Bendruomenei naudingas, tai kodėl to nepadar-ryti? Juk ir patarlė sako: „Ge-riau vėlai, negu niekad“. Vietoje kabinėjies prie Kardelio, apžvalgininkas padarytų daug naudingesnį darbą pasiūlydamas susitarimo būdą, arba bent siūlydamas susitar-ti. Ir VLIKas buvo paires, o Bendruomenei pareiškus ger-ą iniciatyvą, gražiai tvarko-si. Tat, turint geros valios ir Bendruomenė galima padėti geriau susitvarkyti. Tokiu at-veju ir prie Kardelio nereik-tų priekabiauti.

Dainininkė Terry Dale, smuikininkas Albert Pratz, dirigentas Ricky Hyslop ir rašytojas Alan Millar (visi iš kairės dešinė) liepos 2 d. patiekė CBC radio klausytojams įdomią naują programą.

Lietuviai veikia visur

J. Amerikos V.

WASHINGTONO IR APY-
LINKĖS LIETUVIAI
UŽBAIGĖ MOKYKLAS

Povilas Labanauskas, dirbąs Amerikos Balse, ši pavasari įsigijo antrą magistro laipsnį, Washington universitete, D. C. radio ir TV srities.

Gintaras Dambra baigė vidurinę mokyklą su atsižymėjimu ir gavo 4 metams stipendiją. Jis žada studijuoti teisę Dartmouth Universitete, New Hampshire.

Elena Jurgėlaitė pradėjusi reikštis dainavime, ši pavasari baigė vidurinę mokyklą ir studijuos muziką ir pedagogiką (education) Marylando Universitete. Ji dainavo solo partiją jos mokyklos choro koncerte Amerikos Kongrese.

Laima Saldukaitė baigė vidurinę mokyklą ir žada studijuoti matematiką N. Yorko Universitete.

Būdamas dar tik vidurinėje mokykloje, mokytojas Washingtono Šeštadieninėje lietuviškoje Donelaičio mokykloje.

Dr. Kostas Jurgėla, teisininkas ir istorikas, parašęs eilę veikalų, Amerikos Balso lietuvių sk. viršininkas, susilaukė 60 metų amžiaus.

Vytautas Vasaitis baigė inžineriją Marylando universitete. Kazimieras Vasaitis, pirmojo brolis, gavo inžinerijos diplomą (Wis. Universitete). Abu inžinieriai susižiedavo su lietuvaiteimis: Vytautas su Regina Milaševičiute, Kazys su Gene Buračiute. Ta proga V. ir A. Vasaičių namuose buvo suruoštas pobūvis.

Almus Vitėnas baigė Gonzagos vidurinę mokyklą ir būdamas garbės sąraše gavo stipendiją studijuoti inžineriją Katalikų Universitete, Washington, D. C.

ŠEŠTADIENINĖ LIETUVIŲ MOKYKLĄ VAŠINGTONO UŽBAIGĖ MOKSLO METUS.

Washingtono Šeštadieninė lietuviška Kristijono Donelaičio vardo mokykla, kurioje mokosi 19 mokinių, mokytoja O. Tautvydienė, M. Slapšienė ir L. Saldukaitė, užbaigė mokslo metus. Ta proga buvo suruoštas ir Kristijono Donelaičio minėjimas. Kultūrininkas — lituanistas L. Dambriūnas trumpai apžvelgė Donelaičio gyvenimą, apibūdino žymiojo lietuvių klasi-kos kūrybą, o vyresnieji mokyklos auklėtiniai paskaitė iš traukų iš „Metų“. Po to mokiniai padainavo liaudies dainų ir sušoko lietuviškų šokių.

Prof. Dr. D. Krivickas su lietuvių spaudos bendradarbe Washingtono Gražina Krivickiene buvo išvykę atostogų į pietus, Myrle Beach, S. C.

Vokietija.

TRADICINĖ JONINIŲ
ŠVENTĖ
HUETTENFELDE

Vasario 16 Gimnazija ir šiais metais rengia tradicinę Joninių šventę. Ji bus birželio 20 d. 15 val. Programoje taut. šokiai ir dainos, krepšinio rungtynės, Joninių burtai ir žaidimai ir kt. Didėsni lietuvių suvažiavimas šiais metais numatomas surengti vėlyvą rudenį, kai jau bus baigtas šiuo metu statomas naujasis Gimnazijos pastatas. E.

BIRŽELIO
IVYKIŲ MINĖJIMAS
VOKIETIJOJE

1941 m. bolševikų įvykdę išvežimų suklaukus pamėnėta įvairiuose vak. Vokietijos lietuvių telkiniuose. Iš Luebecko Eltai praneša: estų, latvių ir lietuvių bendromis pagėjomis Baisusis Birželis pamėnėtas birželio 13 ir jų dienų. Nukelta į 7-tą psl.

Ar gi pakaltintini vieni tikrai kitataučiai?

KODEL NEPASIZIURIME PATYS Į SAVE?

Ar mes per mažai savikritiški? Kaltiname tik kitus, o nepažiūrime į save. Sakykime, santykiuose su lenkais. Atrodo kalti vien tik lenkai nedraugiškumu mūsų tautai. Vaizdavimas lietuvių nekaltais avinėliais tautoje sukelia pasigailėjimo jausmą, migdo jaunąją kartą, slopina tautos budrumą, sukelia apatiją veiklai ir neryžtą kovai dėl savo teisių. Šis reiškinys būdingas mums jau nuo senovės, nuo krikščionybės priėmimo priverstiniu būdu, palaužiant lietuvių dviasį, paminint jo tikėjimą į Dievą savo formoje ir primetant svetimą. Kartą paklupdę mus ant kelių, kad ir šiandien būdama kultūringa tauta, negalime atsikelti. Juk mūsų tautai nereikalingas buvo staigus ir masinis krikščionys. Lietuva jau nuo karaliaus Mindaugo yra krikščioniška. Taip, kaip p. Karnėnas primena, kad ir Lenkija nuo Mieško netapo visa tauta krikščioniška, bet vystėsi palaipsniui. Tad netenka mums kaltinti lenkų, kad jie pasinaudojo proga ir sugebėjo išnaudoti mūsų kunigaikščių tarpusavio nesutikimus politikoje dėl Lietuvos valdymo.

Kaip toli mes nuėjome.

Štai 1963 m. suėjo 700 metų nuo pirmojo krikščionio karaliaus Mindaugo mirties. Ką mes ta proga padarėme? Ar atžymėjome tinkamai šią retą ir taip svarbią sukaktį?

Spaudoje neteko skaityti, kad kur nors būtų buvę plačiau paminėta ir išeita į šventimačius su propaganda, kad ir mes esame netokia jau na tauta ir valstybė susikūrusi tik po I pasaulinio karo, o turime gilią istorinę praeitį. Kai kurios kolonijos šią sukaktį paminėjo tik savo tarpe, kaip kiekvieno eilinio žmogelio, bent kiek pasidarbavusio bendruomenei, kuris susilaukė 50 metų savo amžiaus.

Toronto apylinkės LB valdyba per PLB valdybos ir II-jo pasaulio lietuvių Seimo rengimo komisijos posėdį buvo iškėlusį šį klausimą. Siūlė bent išleisti propagandinę brošiūrą anglų kalba Lietuvos pirmojo krikščionio karaliaus Mindaugo 700 m. mirties atžymėjimui.

Gal nepakankamai aiškiai buvo interpretuotas šis klausimas rengimo komisijai. Jis buvo atmetas net nenagrinėjant jo reikšmės ar reikalingumo. Atsakymas buvo aiškus. Tai Toronto apylinkės LB valdybos reikalas, rengti Karaliaus Mindaugo 700 m.

sukakties paminėjimas.

Ar tai ir čia lenkų kaltė, kad PLB-nės valdyba nesidomėjo šia reikšminga ir reta sukaktimi?

Pagonys iki vėliausių laikų.

Ankstyvas lenkų krikščionybės priėmimas davė jiems pagrindą lietuvius vadinti pagonimis iki vėliausių laikų. Nors lietuviai yra krikščionys nuo Lietuvos karaliaus Mindaugo laikų.

Kaip bebūtų, faktas palieka faktą, mes ir patys karaliaus Mindaugo krikštui nepriduodame didesnės reikšmės. Masinis krikščionys 1387 m. įveda mus į krikščionišką vakarų pasaulį. Ne tiek kalti lenkai ir jiems prikišamas nesąžiningumas, kiek mūsų pačių bajorija. Mes gerai žinome, kad iki I-jo pasaulinio karo Lietuvoje lenkų kolonistų nebuvo. Net ir kunigija pastarųjų laikų buvo kilusi iš vietinės smulkios bajorijos. Kaltė mūsų bajorų — didikų, kurie savo tautos negynė nuo lenkų įtakos, nestėgė lietu-

viškų mokyklų, nešvietė liaudies, bet patys nutautė mus lenkino. Lietuvius pravardžiuvo pagonimis vien tik dėl lietuvių kalbos, kad mes neiname išvien su bajorija, kad mes mylime savąją kalbą ir griežtai jos laikomės.

Ir štai XIX-to šimtmečio vidury šį kalbą suvaidino didelę rolę mūsų gyvenime. Dvasiškija ir bendrai inteligentijs, kilusi iš šiaurinės paštogės, pradėjo kelti tautinį susipratimą. reikalauti bažnyčiose lygių teisių kalbai, aiškinti lietuvių kalbos grožį, kelti tautą iš gilaus miego. Bajorija, amžiais pratusi nesiskaityti su masėmis ir pati valdyti kraštą, pasijuto užgauta, nusisuko nuo tautos, nuklydo prie lenkų, žiauriai mus engdama. Bajorija galvojo, eidami išvien su lenkais galės ir toliau viešpatauti Lietuvoje. Šis jų žingsnis juos prapudė, tautai paliko daug negero, kurių dar ir šiandien negalime išlygti. Ar užtai galima kaltinti lenkus? Karališko vainiko pavogimas.

Vytauto vainikavimasis karališku vainiku turėjo didesnę prasmę negu tik atsiskyrimas nuo Lenkijos, bet ir išviešpatavimas rytų Europoje, apsilenkiant su Roma. Vytautui karališkąjį vainiką pasiūlė imperatorius Zigmantas Lucke, o ne popiežius Martynas V-sis Romoje. Anuo metu pas Čekus buvo išviešpatavę husitai, priešingi Romai. Vytautą rėmė husitai ir tuo nustatė Romą prieš save ir jo vainikavimąsi, o tuo pačiu ir lenkams davė gerą proga kenkti jo sumanymui. Užteko vysk. Zbigneui Olesnickui, lietuvių priešiui ir karaliaus Jogailos opozicionieriui, parašyti raštą Romai, kad Lenkija nesutinka su Vytauto vainikavimu ir atsiskyrimu nuo Lenkijos. Popiežius stojo ginčiui lenkus, rašydamas grasinančius laiškus imperatoriui, ir uždraudė Kulmo vyskupui Vytautą vainikuoti. Mūsų istorikai nurodo faktą, kad 1930 metų vasarą Zigmantas siunčia iš Vienos į Vilnių Nukelta į 6-tą psl.

Padėti imigrantams išmokyti anglų kalbą Ontario pilietybės ministeris John Yaremco, Q. C. vėl skelbia šią vasarą anglų kalbos kursus Toronte. Kursai vyks nuo liepos 13 iki rugpjūčio 21 d. Central Technical School, vakarais nuo 7.30 iki 9.30. Kursai nemokami. D. R. Colombo bus kursų vedėjas ir mokytojai parinkti iš universitetų Anglijos, Amerikos ir Kanados. Informaciją gauti skambinti 365-2285, Main Parliament Building.

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

KREPŠINIO ISVYKAI I AUSTRALIJA

dar reikia nemažos pinigų sumos. Išvykos organizacinis komitetas pakartotinai kreipiasi ir prašo visų lietuviškųjų organizacijų bei pavienių asmenų aukomis paremti išvykos organizavimą. Aukos priima org. k-to išdin. adresu: V. Grėbliūnas, 6941 S. Washtenaw Avenue, Chicago, Ill. 60636. Kanadoje: L. Rickevičienė, 4 Avon Ave., Toronto 9, Ont. ir Montrealy „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcija, 7722 George St., LaSalle, P. Q.

— Krepšinio rinktinės atsisveikinimo rungtynės Chicagoje Brother Rice mok. salėje, prie 99-sios ir S. Crawford (Pulaski) gatvių, prieš Chicago Metropolitan AAU lygos meistrę — Capitol Federal Blue Chips komandą.

— Rochesterio, N. Y. lietuviai krepšinio žygiui į Australiją surinko 300 dol. Vajų vykdo „Sakalas“.

MELBOURNE LIEPOS 22 LIETUVIŲ RINKTINE

žais prieš Viktorijos valstybės rinktinę, kai priežastinėje bus vietos krepšinio lygos baigiamos rungtynės. Mūsų rinktinės susitikimas bus transluojamas per T.V. Liepos 23 d. rinktinė teks žaisti prieš keno komandą. Liepos 24 d. vakare bus lietuvių sporto klubo „Varpas“ 15-kos metų suaktyvumus baigus ir oficialus krepšinio supazindinimas su Melbourne lietuviais. Liepos 25 d. išvyka į Uelongą, kur rinktinė treniruotes pabūsi su vietos Vyčio krepšininkais, Vakarų grįždama į Melbourne, kur teks žaisti prieš stiprią Church komandą. Liepos 26 d. — lietuvių diena. Žais jau mai, moterys ir rinktinė prieš vietos „Varpą“. Liepos 27 d. revansinės rungtynės prieš Viktorijos rinktinę.

— S. Amerikos krepšinio rinktinės atvykimui atžymėti, Australijoje ruošiamas specialus programos — leidinys, kurio numatoma atspausdinti 30 tūkst. egz. Leidinyje tips visų krepšininukų nuotraukos, aprašymai ir t. t.

Spaudos inform.

LKI I AUSTRALIJA KANADOS KOMITETAS

skelbia aukotojų sąrašą Nr. 6. Aukojo: 100 dol. prel. dr. J. Tadaraukas; 60 dol. Šv. Jono Krikštytojo parapija; 25 dol. Hamiltono Tanka. Hamiltono LN B-vė, St. Catharines LB ap. valdyba ir SLA 278 kuopos St. Catharines; \$21 Oakvilles LB (\$2 aukojų St. Catharines; 21 dol. Oakvilles LB wpo 2 dol. aukojų O. Krivickas, R. Rimkus, J. Gimbutis, Z. Linkevičius ir 13 asmenų po 1 dol.); 20 dol. B. Kronas, V. Valiūnas; 15 dol. Hamiltono medž. ir žūkl. klubas Giedraitis; 10 dol. Toronto PPSK Aušra, E. Aukštikalnis, V. Birėta, K. Meškauskas, J. Svila, J. Valevičius, Hamiltono SLA 72 kp. Hamiltono SF.; 5 dol. V. Gavelis, Dr. Kazlauskas, V. Petrulis, Merkelis, B. Naujalis, J. Lasys, A. Karčius, Misevičius, E. Šlekys, J. Arštikaitis, J. Gimžauskas, A. Janauskas, G. Palmer, K. Mikšys, V. Pilkauskas, P. Pleinys, P. Juodelė, J. Stanaitis, V. Šešelgis, I. Varnas. 4 dol. P. Armonas; 3 dol. K. Pakalniškis, St. Dargis, V. Pilėnas, J. Bajoraitis, P. Breichmanas, A. Dirsė, St. Kairys, J. Mikšys, V. Navickas, M. Pikė; 2 dol. Aug. Kuolas, Br. Mackevičius, E. Davidonis, Nukelta į 6-tą psl.

Pažinkime save ir kitus.

DONELAIČIO LIETUVA

PETRAS BŪTĖNAS

Šiais laikais plačiąja prasme Lietuva vadinama šalį, kurioje lietuvių buvo ir tebėra gyvenama. Į tokią Lietuvos sąvoką įeina: a) 1918. II. 16 metais atsikūrusi ir lietuvių pajėgų apgintųjų sienų Lietuvos valstybė su savo integralia Klaipėdos sritimi; b) Mažoji Lietuva - Karaliaučiaus sritis ir c) kitos visos lietuvių žemės, agresingųjų kaimynų okupuotos, taigi ir todėl Lietuvos valstybės ribas negalėjusios įeiti. Aiškiai sakant ar prasitariant, Lietuvos valstybė tėra galėjusi apjungti atlikusio lietuvių etnografinio ploto mažiau kaip pusę, optimistiškiausiai išsireiškiant.

Kuri kita valstybė yra šitokios nenormaliosios būklės ir padėties?

O visi Lietuvos didieji kaimynai, veikę šimtų šimtų metų agresoriškai, vis tiek tebenustoją veikti ta draskomąja kryptimi, norėdami, kad visiškai nebeliktų šitokios nei valstybės, nei etninės grupės. Po to, jei šitai atsitiktų, savaime aišku, galutinai „paskutiniui mišui“ susirietų ir susipjautų du čia varžovai iš didžiosios skalės ir plačiosios amplitudos — germanai ir slavai Baltijos regione, ir, žinoma, laimėtų tas, kuris būtų aukštesnės ir patrauklesnės kultūros, o toks norėdama tegalėtų būti tas, kuris nuo nebeatmenamų laikų ligi šiol tebegyvena Baltijos pietiniais ir vakariniais pajūriais.

Kur kuris Lietuvos didysis kaimynas (Jų 31) kada, savo agresinio ginklo remiamas, yra į lietuvių žemės kurį rėžį įsibrovęs, ten klau-

todamas tuoj skelbdavo (ir tebeskelbia) savo nei iš šio, nei iš to ten stebuklingai atsiradusį vadinamąjį tautinį elementą, nutylėdamas lietuvių ir istorinę paveldimąją teisę, ir jų tikrą skaičių, ir visus mūsiškuosius vietovardžius, net ir Lietuvos vardą. Užtat jokiausiomis „oficialiomis“ gyventojų tautybes ir jų skelbiamomis statistikomis niekadoms nebuvo galima pasitikėti, ir šiais per akis baltų genocidinio laikais net ir katastrofiškai pavojinga.

Kalbant apie Baltijos jūros rytinę pusę, — seniausią čia gyventojai, taigi baltai ir vakariniai suomiai — ugrai yra pasmerkti determinacijai, o rytiniai baltai ir rytiniai suomiai — ugrai jau veik galutinai išnaikinti.

IŠ ISTORIJS.

Senoji Lietuvos valstybė, jos kaimynams ir savo žarų tų kaimynų kaimynams ilgai išvykdžius galutinę priešbaltiškąją agresiją, buvo okupuojama ir pasidalinama 1772, 1793 ir tuoj galutinai 1795 metais, o Kr. Donelaitis mirė 1780 metais, gimęs, gyvenęs, kūres, veikęs ir miręs Mažojoje Lietuvoje, taigi Vokietijos imperijoje iš vokiečių teutonų - kryžiuočių ordino nukariavimų laikų, todėl niekad nebegalėjusioje susijungti su Lietuvos valstybe.

Betgi pvz. nei Kęstutis (gimęs apie 1300 — nužudytas Kriauvo pilyje 1382 m.) su Algirdu (mirė 1377 m.) 1353 metais imperatoriui Karoliui IV rašytame savo rašte, reikalaujanti Lietuvos valstybę grąžinti M. Lietuvai bent ligi Alnos vidurio bei žemupio, prūsų lietuvių pilies Vėluvos aps. mst. ir Kuršmarių pietinio bei rytinio šono (SRP. II. 80), nei Vytautas D. (sukakęs 80 metų amžiaus, mirė 1430. X. 27 Trakuose) Salyno 1413 metų de-rybose Lietuvos valstybę reikalaujantis ir tai, ko Algirdas su Kęstučiu buvo reikalavę, ir Karaliaučiaus su Semba bei Notanga, ir net

visos Prūsų žemės ligi Uosos (lot. Ossa — Vyslos žemupio dešinysis — rytinis įtakas šiaurėliau Graudenco mst.; žr. Bg. Lkž. LXVII § 76), — šitie trys Lietuvos valstybės atstovai, šulai ir valdytojai neišsivadėję lietuvių ir prūsų žemių „anapus ribos“ kaip Lietuvos valstybės organiškosios ir tautinės dalies, kaip savosios žemės, ir savo ligi šiol išlikusiose istoriniuose diplomatinuose ar sutartinuose raštuose laikydami vokiečių ordinus baltų žemės okupantais.

Antra, tuo istoriškai pasakoma, kad tada susikūrusi tautinė Lietuvos valstybė buvo suplanuota ir toliau planuojama iš savojo tautinio elemento, iš baltų giminės ir tik iš savųjų žemių; taigi, į Lietuvos valstybės sąstatą turėjo įeiti ir Ordino paskui okupuota M. Lietuva bei Prūsų žemė. Kitaip nei negalima suprasti normaliosios ir natūraliosios dalykų eigos ir dėl to prasidėjusios rytinių germanų agresijos prieš baltus, kur yra smarkiai pirštai susitepti pirmučiausiai ir vakarinių slavų. Bet tam pakenkė visi didieji, tolimi ir artimi, Lietuvos kaimynai ir nekaimynai, vidurinės ir kokios Europos tautų kilnojimas ir jų pjautynių skerdynių laikotarpis, į baltų ir suomių - ugrų giminės žemes pastūmėdami slavų ir germanų lavinas.

DONELAITIS LIUDININKAS.

Kristijonas Donelaitis matė, suprato ir jautė gyvenęs Mažojoje Lietuvoje ne tik išimtinai, anot jo paties, lietuvininkuose, bet ir apilai Lietuvoje, savo poemoje tautovardį Lietuva net 6 kartus suminėdamas, o pačius ten lietuvius kaip lietuvininkus net daug kartų. Jis išgyveno ir Lietuvos valstybės žlugdymo pradžią, ir matė M. Lietuvos vokiečių žlugdymą, pradėdant tą šalį kolonizuoti vokiečiais, šveicariais (šveicariais), prancūzais ir kitokiais nuo anapus Vyslos, kaip kad

šiais laikais Sov. Rusijos kolonizacinė kacitinė imperija ten panašiai daro.

„Metų“ poema buvusi Donelaičio sukurta trejus metus begyvenant Stalupėnuose nuo 1740 metų, — vadinasi, per 30 metų ankščiau už pirmąjį 1772 metų pasidalinimą. Lietuvos valstybė tada tebeveikė, ir M. Lietuva atitinkamai, ypač tautiškai ir morališkai savaime tebebuvo visos lietuvių tautos globojama, nors ir būta kokios svyruoklinės administracinės sienos tarp M. ir D. Lietuvos, kurių tokių tautovardžių ir sąvokų tada dar ne nebūta ir jų nereikėta. Lietuva! Todėl ir suprantama, kad gyvenimo realistas ir savo tautos patriotas Donelaitis Lietuva vadina ir savo šalį, kurią mes šiais laikais vadiname M. Lietuva ar kiti net Prūsų žeme, o dar kiti kažkokią vokiškąją maniera Rytprūsiais.

MOKSLAS LIUDININKAS.

Net ir patys vokiečių priešhitleriniai mokslininkai Mažąją Lietuvą laikė Lietuva be jokio skirtumo nuo kitos Lietuvos, sakysime, nuo D. Lietuvos. Akivaizdžiausias tam pavyzdys ir rimtas liudininkas yra vokiečių geografas istorikas Max Toeppenas su savo veikalu Historisch comparative Geographie von Preussen. Mit Atlas. Gotha. 1858. XIV+399 p. Jis, išaiškinęs ir įrodęs, ten savo viename žemėlapyje Lietuvą pažymėjo M. Lietuvą ir pietus kiauurai ligi Galdapės upės šitokiais žodžiais: Zur Land der Littauer. Čia būtų galima kaip liudininkus prijungti ir kitus ano meto vokiečių mokslininkus: A. Bezenbergerį, L. Weberį, K. Lohmejerį, K. Hennerbergerį, — iš tokių svarbiųjų ir rimtųjų net keliolika. Juos saviškius paskui vad. „hitlerinis mokslas“ net yra niekinęs, kam, supras, vokiečiai teisybė apie Mažosios Lietuvos prūsus ir lietuvių betyrinėdami rašė. Bus daugiau.

KULTŪRINĖ KRONIKA

DR. KOSTUI JURĖLAI
60 METŲ

Dr. Kostas Jurgėla Amerikos Balso lietuvių skyriaus viršininkas, advokatas, istorikas gimė 1904 metais birželio mėn. 22 dieną Elizabeth, N. J.

1914 m. buvo parvežtas Lietuvon, pirmojo karo metu atsidūrė Kusijskoje, o jau 1919 metais jis Lietuvos kariuomenės savanoris, vėliau klaidėdos sukilimo dalyvis.

1924 metais grįžo Amerikon. Čia studijavo teisę ir 1934 metais gavo Brooklyn teises mokykloje magistro laipsnį, advokato ir buvo teismų vertėjas New York. Eidamas įvairias pareigas, jis tęsė studijas ir 1954 metais gavo istorijos daktaro laipsnį iš Fordhamo Universiteto už disertaciją apie JAV ir Lietuvos valstybinių santykių užmezgimą. Nuo 1951 metų paskirtas Amerikos Balso lietuvių skyriaus viršininku, tas pareigas eina ir dabar.

Be savo tiesioginių pareigų, Dr. K. Jurgėla visą laiką aktyviai reiškiasi tiek visuomenėje, tiek kultūrinėje ir politinėje veikloje, dirbdamas ir sielodamasis dėl Lietuvos laisvės, už kurią jis savo jaunystėje kovojo ir žino jos kainą.

Jis yra išvertęs ir parašęs visą eilę veikalų. Be savo disertacijos — „Lithuania and the United States: The Establishment of State Relation“, jo parašytos knygos yra: „Lithuania in the Twin Teutonic Cluth“ (1945 m.), „History of the Lithuanian Nation“ (1948), „Tannenbergs“ (1961 m.) ir t. t., o savo 60 metų amžiaus sukaktį apvainikavo stambiu per 1000 puslapių veikalu apie 1863-64 metų sukilimą Lietuvoje.

G. G. K.

MIRĖ REŽISIERIUS
GRYBAUSKAS

Po ilgos ir sunkios ligos, birželio 17 dieną mirė aktorius ir režisierius Juozas Grybauskas, kuris buvo gimęs 1906 m. Kelmėje, išėjęs Kaune Vaidybos studiją, buvo Valstybinės dramos, Jaunųjų teatro aktorius, Operos ir baletų teatro direktorius, režisierius ir meno vadovas. Buvo partietis. Laidotuvės Vilniaus antakalnio kapinėse buvo labai iškilmingos irėjo per teatrą.

INŽINIERIUS
POVILAS LABANAUSKAS

Kauno „Aušros“ gimnazijos auklėtinis, skautas, Italijoje baigęs aukštąją laivyno bei karo jūrų akademiją tarnavo Lietuvoje laive „Prez. A. Smetona“, vėliau tapęs to laivo kapitonu. Atvykęs į JAV, Kalifornijos Universitete baigė inžineriją magistro laipsniu ir kurį laiką dėstė elektroinžineriją Marquette Universitete, Milwaukee, Wis. Perėjęs dirbti į Amerikos Balso lietuvių skyrių, Povilas Labanauskas tobulinosi savo naujoje darbo srityje, lankė universitetą ir šį pavasarį įgijo antrą magistro laipsnį Amerikos Universitete, Washington D. C. iš radio - televizijos produkcijos.

RASŲTOJA PETRONELĖ
ORINTAITĖ GAVO
DAKTARO LAIPSNI

Rašytoja Petronelė Orintaitė — Danutė Gustaitė birželio 11 d. gavo vaistininkės daktaro laipsnį Pietinės Kalifornijos universitete, Los Angeles mieste, o Donatas Januta birželio 13 d. Los Angeles mieste, Kalifornijoje. Sveikiname ir linkime laimingo gyvenimo.

TRŪKSTA LIAUDIES
MĖGIAMŲ DAINŲ

„Lit. ir Menas“ laikraštyje A. Ringaudas nusiskundžia: „Daina, — pats masiškiausias, populiariausias muzikos žanras, turintis senas tradicijas lietuvių kompozitorių kūryboje. Deja, gerų dainų, kurias liaudis pamiltų ir dainuotų, vis dar labai trūksta. Ir čia, matyti, išsiskolinę ne tik kompozitoriai, bet gal net ir daugiau — poetai, kurie kartais užmiršta visų širdžiai mielą dainą“. Taigi, pavergime ir nesikuria ir nesidainuoja. Dainai reikia laisvės.

Ir nieko nepadės nei įkurtosios Šimkaus vardo premijos, nei 5-tą psl.

BIRUTĖ VAITKŪNAITĖ - NAGIENĖ

dalyvaujanti modernaus teatro — Theatre de la Place — Ville Marie vaidinimuose, kuriuose vyrauja išraiškinis šokis.

NAUJAS MENO BRANDUOLYS MONTREALYJE

Moderniškoj ir jau garsioj Place Ville Marie įsisteigė naujas teatras, pavadintas Theatre de la Place. Tai moderniška, maloni, ir gerai įrengta patalpa. Jame nuo š. mėnesio 9-tos dienos vyksta pirmą kartą Montrealyje, Teatrines Išraiškos šokio grupės spektaklių serija. Mūsų tautietė Birutė Vaitkūnaitė - Nagienė yra pakviesta dalyvauti kaip šokėja ir choreografe.

Programa įvairi ir originali. Keturi šios grupės choreografai paruošė šokius visai skirtingus temperamentus, išpildymu, bei muzikos išspindimu ir kompozitorių pasirinkimu. Pradedant nuo Bach ir Brahms (Jean Dudas choreografija), per Bartok ir Milhaud — iki šių laikų žymiojo avangardinio kompozitoriaus John Cage (Birutės Vaitkūnaitės choreografija).

Jean Dudas choreografijoje dvelkia romantizmas bei lyrika. Prancūzas, gimęs Šveicarijoje ir gyvenęs bei gastroliavęs po Europą bei Pietų Ameriką, Dudas bando įgyvendinti įvairius efektus, naudodamas komplikuočius kos-

tumus ir maskes. Jo choreografijos yra išjėskotos ir gerai pritaikytos muzikalinei veiklai struktūrai. Jis taip pat bando sujungti žodį su judesiu (tekstas parašytas jo su Marija Krishna). Tai eksperimentas, kuriame dažnai ir žodis ir judesys praturtėja vienas nuo kito. Deja, turimi pripažinti kad jo paties šokio technika yra silpnoka, o choreografijos — nors įdomios — kai kurios truputį ilgokos.

Marijos Krishnos choreografija — lengvo žanro, pagrįsta vien Meksikos tautosaka, nuotaikinga ir linksma. Ji taip pat dalyvavo programoje kaip aktorė. Jos balsas aiškus ir skamba gan maloniai.

Hugo Romero — choreografas ir šokėjas specialiai iškvietas tam darbui iš Meksikos. Jo kūriniai giliai dramatiški su primityviųjų šokių atspalviu, o jo paties išpildyme — ugningas temperamentas reprezentuoja jo tautos charakterį bei spalvingumą. Šokio gij technika išvystyta iki aukščiausio laipsnio. Jis yra tikrai vienas geriausių vyrų šokėjų Kanadoj.

Birutė Vaitkūnaitė, kaip ir

TREJOS DEVYNERIOS

VEDA DR. GUMBAS

PER DORAS KARALIUM
BŪTI...

Walt Disney, filmų apie gyvulius kūrėjas, kartą buvo paklaustas, ar kartais dramblis nebūtų gyvulių karalius?

— Ne! — atsakė Disney. — Dramblis per doras būna karalius...

— Tai kas geriau tinka ir karalius? — buvo klausinėja mas Disney.

— Greičiau meška...

— Kodėl būtent meška?

— Meška simbolizuoja Rusiją, ir tai geriau tinka, kaip jūs žinote...

TIKRAI APGAILĖTINI
IVYKIAI

Grafomanas, išvaizdaves esąs didelis dramaturgas, rašytojų susirinkime pasigyrė:

— Aš tą pačią dieną gimiau, kai mirė didysis dramaturgas Ibsenas...

— Tikrai? Tai iš tikrųjų abu įvykiai yra labai liūdni ir apgailėtini...

GABUMAS IŠ KITO
GALO

Austrijų chemikas A. E. Franke, kuriam nesisekė egzaminuoti studentas, pagaliau supykė:

— Jūs nuostabiai gabus žmogus: keliais žodžiais pasakote didelį skaičių nesąmonių...

— Hmmm... — sustenėjo studentas.

— Ką hmmm?.. Tai ir gi gabumas, nors iš kito galo...

RELIATYVUS
PRAKTIŠKUMAS

Einsteinui besiruošiant iš svečių grįžti namo, lijo, ir šei mininkas jam pasiūlė skėtį.

— Ne, nereikia! — atsakė Einšteinas paimti skėtį. — Išėdama iš svečių, žinojau, kad bus lietus, bet tyčia skrybėlės nepaėmiau. Juk skrybėlę išdžiovinti nepalyginamai sunkiau, negu mano galvą... plaukus.

RIMTAS
NESUSIPRATIMAS

Einšteinas vieną rytą išėjęs pasivaikščioti New Yorko parkan, rado verkiantį berniuką.

— Kodėl tu verki, berneli? — pasiteiravo mokslininkas, sujaukintas verkiančiojo.

— Aš pamečiau pinigų, kuriuos man davė mama, kad nusikirpčiau plaukus.

Einšteinas susirado kišenę su pinigų ir juos davė verkiančiam. Bet šis, atidžiai pasižiūrėjęs ir garbanuotą mokslininką ir sako:

— Ne, pone, aš negaliu priimti. Jūs matyti, taip pat buvote pametęs pinigų ir negalėjote nusikirti...

* * *

„Mėgstu pasikalbėti su protingais žmonėmis“, — jis sako išsigeręs kalbėdamas pats su savimi...

A. BALTRŪNAS

ROMANAS

Tu mane šauki

35.

Lauritėnas, aplenkęs stoties rūmą, išėjo tiesiai prie autobusų sustojimo aikštės. Taksu su žalia šviesele ruošėsi pajudėti iš vietos.

— Į miestą? — dėl viso ko pasitikrino šoferis.

— Taip, — sprūste išsprūdo atsakymas.

Jo žvilgsnis, aplenkęs kelio vingį, jau jėškojo pažįstamų miesto panoramos kontūrus.

Namuose buvo visi sveiki. Dukterys apspito Paulių, reikalaujamos lauktuvių. Jis atidarė lagaminą ir padavė po mirksinčią lėlę. Surado dar fasuotų saldinių ryšulėlius, prižerė riešučias valakiškų riešutų.

— O čia mamai, — ištisė jis celofanin įvyniotą juodą rankinuką su rytietiškų brokad ornamentu.

Mergaitės apsidžiaugusios dovanomis, krykšdamos nubėgo pasigirti motinai.

Sykį praveręs lagaminą, jis nutarė iškratyti viską iki galo. Į vonios spintelę nunešė baltinius, sudėjo etažerėn parsivežtas knygas. Lagamino dugne gulėjo pora mažų dėželių su juvelyriniais puošmenimis ir ilgai grojanti „Bolero“ plokštelė. Atidaręs rašomojo stalčių, sudėjo dovanas Aldonai ir užrakino.

Priešaky buvo dar ištisas pusdienis.

Jis persirengė ir išėjo į gatvę. Snyguriavo. Troleibusų aikštelėje stovėjo trečiasis numeris, važiuojąs instituto kryptimi. Lauritėnas paspartino žingsnį, išoko į pradedantį judėti troleibusą ir nuvažiavo.

Projektavimo institute gyvenimas sriuvo lyg ir įprastine vaga. Kaip ir visuomet, laiptuose stoviniavo keletas rūkantių. Pasisveikinęs su jais, Paulius perėjo visą koridorių, žvilgtelėjo į skelbimų lentą, permetė akimis ką tik išleista sienlaikraštį. Žvilgsnis neužsisė sustojo ties karikatūra. „Trys atlantai“ — skelbė nerūpestingai pabrėžta antraštė. Jis iš karto atpažino ir save, ir Borią su Semaška. Iširėję antikos atlantų pavyzdžių, surėmė pečius, jie veltui stengėsi prilaikyti bevirstantį korintietišką kapitalį...

Pirmiausia Lauritėnas pajuto išidegančius skruostus. Po to ir apmaudas ir nenupelnytos nuoskaudos jausmas užlėjo jį visą. Paulius pikta nūsiskuto nuo sienlaikraščio ir, susiradęs kišenėje cigaretę, virpančiais pirštais įbrėžė degtuką. „Prasideda...“ — su atriū kartėliu pagalvojo, godžiai traukdamas dūmą po dūmo.

Krūtinėje virė, kunkuliavo. Tik pajutęs, kad cigaretės žaizdarėlė jau degina pirštus, Paulius sviedė nuorūką ir nužingsniavo į savo skyrių.

— Semaškos nėra? — pasiteiravo merginų, palinkusių ties braižymo stalais.

Skyriaus vėdėje, pasirodė, buvo išsikvietęs instituto direktorius. Perminskio taip pat nebuvo. Lauritėnas nuėjo prie jo stalo ir ėmė vartyti suverstą brėžinių šūsnį. Pagaliau surado tai, ko reikėjo.

Dar prieš dvi savaites jie sutarė, kad didžiąją posėdžių salę būtina perkelti į dešiniąjį rūmų bloką. Tai diktavo korektūras ir sprendžiant šoninius trijų „maršų“ laiptus. Boria sutiko imtis šio darbo. Dargi pats pasiūlė, nors pagal bendrą darbo pasiskirstymą pagrindinis vidaus išplanavimo krūvis, įskaitant ir laiptus, priklausė inžinieriui Semaškai.

Darbinis laiptų narvelio brėžinys nė per nago juodumą nebuvo pastūmėtas į priekį.

„Pasiuto jis, ar ką? — susiraukė Lauritėnas. — Kiekgi galima terliotis su tomis kvailomis sekcijomis?..“

— Kur Beliami?

— Buvo, — atsiliepė kažkuri. — Matyt, į tipinį skyrių užsuko...

— Jis ten dabar nuolatinis svečias, — nepakeldama galvos, pridūrė antra.

Pasakyta buvo ne be ironijos.

Lauritėnas gūžtelėjo pečiais. „Tipinis skyrius... nuolatinis svečias... Kas gi tai? Juk Boria anksčiau šio skyriaus kitaip ir nevadindavo, kaip tik BIP. Išsifravus tai turėjo reikšti: „Barakų - išviečių - perykla“.

Netrukus duryse pasirodė ir Boria. Pamatęs Lauritėną, iš tolo pamojavo ranka.

— Tai sugrįžai, brangusis? — jis ilgai spaudė Lauritėno dešinę, su kažkokia užuojauta ir vos ne atviru gailėsčiu žiūrėdamas jam į akis. Pasivėdėjęs ir nušalesnį įkampą, pridūrė: — Tai pasakok, kaip ten viskas...

— Ką čia daug pasakoti, — gūžtelėjo pečiais Lauritėnas. — Kaip visuomet. Prezidiumas. Tribūna. Kalbėtojai...

— Vadinasi, viskas baigta? — Boria akimis parodė į Tarybų rūmų projekto aplankus, sudėtus ant Lauritėno stalo.

Jis laukė to klausimo. Ne kartą šito jis ir pats savęs klausdavo.

— Matysis... — Paulius suraukė kaktą ir nusuko žvilgsnį į langą. — Kai miška kerta, skeveldros lekioja...

Kurį laiką tylėjo abu.

— Einam parūkyti, — žvilgtelėjęs į palinkusias ant stalų merginas, pasiūlė Boria.

Ir rūkydami jie ilgai nepratėrė nė žodžio.

— Tai kas dabar Grigaliūno postą užims? — lyg Lauri-

tėno, lyg pats savęs paklausė Beliami.

Kalba ėjo apie Valdybos viršininką.

— Grigaliūno? Kodėl būtent jo?

— Ką tu, brangusis! Nieko negirdėjai? — savo ruožtu nustebo Perminskis. Jo ūsų brūkšneliai juokingai sukrutėjo, sustingdami vos ne statmenoj padėty. — Finita! Viskas baigta su juo! Atgailos ožys, štai kas jis šiandien.

Lauritėnas tik dabar įsitikino, kad Boria Perminskis visiškai pasimetęs. Visas jo tariamas optimizmas, žvalumas tebuvo išorinė priedanga. Ir po akimis buvo tamsūs šešėliai, tarsi išdaviški audringai praleistos nakties liudininkai.

Vadinasi, neatstiktinai ir jų projektas, kiek tai liečia Perminskio barą, sustingęs vietoje.

— Mes turime dirbti savo darbą, — pagaliau pasakė Lauritėnas.

Perminskis lyg neišgirdo jo.

— Reikia.

— O kam? — staiga pakėlė galvą Beliami. — Kuriam galui? Kad apsiuoktume visų tų šalaputų akyse?

Paulius suprato, ką turi mintį Perminskis. Tai visų pirma architektūrinis jaunimas, tie, kuriuos prieš pusmetį, svarsant pirmąjį Tarybų rūmų projektą, Boria negailėstingai malė ir miltus.

— Kaip žinai, — Lauritėnas numetė į šiukšlių dėžę cigaretės nuorūką, vėl kažką pats vienas galvojo. — O aš dirbsiu. Kada man įrodys, jog aš klystu, tada kitas reikalas...

Perminskis nieko nebeatsakė. Pralėdęs Lauritėną pirmą, jis įėjo į skyrių ir lyg niekur nieko atsisėdė už savo stalo. Paulius taip pat paėmė pirmą po ranka pasitaikiusį projekto aplanką ir ėmė gilintis į nebaigtus apskaičiavimus. Kai po pusvalandžio jis pakėlė akis, Boria Perminskis vis dar tebesėdėjo nejudėdamas, išžiūrėjęs ne į gulintį priešais jį brėžinį, o kažkur pro langą, į gatvės perspektyvą.

„Ne architektas, o lyrikas...“ — pagalvojo Lauritėnas ir vėl paskend skaitmenų stulpeliuose.

Kai čirkėdamas skambutis įspėjo, jog darbo diena baigta, kambaryje Boria nebebuvo. Lauritėnas jo pilką skrybėlę pamatė tik apatinėje laiptų aikštelėje. Jis ėjo kartu su architektu Klimu iš tipinio projektavimo skyriaus, ir apie kažką gyvai, mostiguodamas savo trumpom rankom, šnekėjosi.

„Štai kodėl Boria tapo nuolatinis „tipininkų“ svečiu, — pagaliau suvokė Paulius ir širdyje nelinksmiai nusišypsojo.

Klimas buvo vienas iš senųjų inžinierių, apgynęs diplomą Švedijoje ir dar prieš karą spėjęs pasireikšti kaip modernios krypties architektas. Pirmais pokario metais jis buvo įpintas į politinę bylą, nuteistas dvidešimt penkeriems metams ir tik visai neseniai reabilituotas.

Bus daugiau.

MOKSLAS IR TECHNIKA

INDOEUROPIEČIŲ KALBOS

DOC. V. MAŽIULIS

Lietuvius, latvius ir prūsus (galutinai suvokietintus) XVII a.) įprasta vadinti bendru vardu — baltais (arba aisiais, o jų kalbas — baltų kalbomis. Visos šios kalbos yra artimos giminaitės, kilusios iš vienos kalbos — vadinamosios baltų prokalbės. Apie I-jo prieš mūsų erą tūkstantmečio vidurį ši prokalbė suskilo į dvi šakas: vakarinę arba prūsiskąją ir rytinę; pastaroji apie VII mūsų eros amžiaus suskilo į lietuvių ir latvių kalbas. Artimiausia baltų prokalbės sesuo yra slavų prokalbė, kuri apie I-jo m. e. tūkstantmečio vidurį suskilo į tris šakas: rytinę (rusų, ukrainiečių, baltarusių), pietinę (bulgarų, serbų, slovėnų ir kt.) ir vakarinę (čekų, slovakų, lenkų ir kt.). Po slavų baltams kalbinu požiūriu artimiausi yra germanai ir indoiranėnai (airiai). Iš germanų prokalbės per daugelį amžių išsivystė vokiečių, anglų, olandų, švedų, danų, norvegų ir kitos germaniškosios kalbos. Dar gerokai prieš mūsų erą indoiranėnų prokalbė suskilo į dvi dideles šakas: indiskąją (iš kurios kilo sanskritas, Vedų kalba, dabartinės hindų, urdų, bengalų, bihorų ir kitos kalbos) ir iraniskąją (senovės persų kalba, Avestos kalba, dabartinės persų, tadžikų, osetinų, kurdų ir kitos kalbos). Baltų, slavų, germanų, indoiranėnų kalbos yra giminaitės su keltų (airių, bretonų, senovės galų ir kt.), graikų, armėnų, albanų, hetitų, tocharų ir kitomis atitinkamomis kalbomis. Kai XIX a. pradžioje atsirado lyginamasis — istorinis kalbos mokslas, atsirado reikalingas visas tautas, kalbančias ar kalbėjusias aukščiausiai minėtoms kalbomis, pavadinti bendru vardu: tada ir buvo sukurti terminai „indoeuropiečiai“, „arijeuropiečiai“, „airiai“ ir kt. Plačiau išsilaikyti terminai indoeuropiečiai; šiaip jau patogus terminas airiai indoeuropiečiams vadinti nelabai tinka, nes airiai tėra tik indoiranėnai.

INDOEUROPIEČIŲ PROKALBĖ

Bus daugiau.

Visos indoeuropiečių kalbos (apie kurias plačiau žr. mano brošiūrą „Pasaulio kal-

bos“, Vilnius, 1957) yra kilusios iš vienos kalbos, vadinamos indoeuropiečių prokalbe, kuri, suprantama, turėjo ir tam tikrų tarmybių. Indoeuropiečių prokalbės skilimas bei tolimesnė indoeuropiečių kalbų raida yra nepaprastai sudėtingas procesas; be to, kalbos ne tik skleidėsi (diferenciacijos), bet atskirais atvejais ir jungėsi (integracijos). Per daugelį tūkstantčių metų indoeuropietiškoji fonetika, gramatika, leksika, semantika vystėsi ir kito. Visi tie pakitimai vyko pagal tam tikrus dėsnius, kuriuos aiškina lyginamasis — istorinis kalbos mokslas. Trumpai ir paprastai sakant, atskiros indoeuropiečių kalbos yra ne kas kita, kaip vienos ir tos pačios medžiagos — indoeuropiečių prokalbės skirtingų evoliucijų rezultatas. Pastarąjį teiginį galima pailiustruoti kad ir taip. Indoeuropiečių prokalbėje buvo žodis mater „motina“, iš kurio atskirose indoeuropiečių kalbose pasidarė: lietuvių moter-is (reikšmė pakitusi), latvių matē, rusų matī, serbų mati, vokiečių Mutter, anglų mother, prancūzų mère, lotynų mater, graikų matēr, sanskrito matar, tocharų macar, armėnų mair ir t. t.; arba iš indoeuropiečių prokalbės žodžio dhūmos turime: lietuvių dūmas, rusų dym, sanskrito dhūmas, graikų thūmos (kita reikšmė), lotynų fūmus ir t. t. Jau iš šių dviejų pavyzdžių matyti, kad atskiros indoeuropiečių kalbos, lyginant jas su indoeuropiečių prokalbe, vystėsi ne tik nevienodai, bet ir ne tolygiai: vienos kalbos nuo indoeuropiečių prokalbės vaizdo nutolo greičiau, kitos — lėčiau, vienos išlaikė archaizmų daugiau, kitos — mažiau. Neužmirštant to, kad tiek gyvosios, tiek ir išnykusios indoeuropiečių kalbos yra smarčiai nutolusios nuo indoeuropiečių prokalbės vaizdo, galima priminti, kad iš visų gyvųjų t. y. dabartinių indoeuropiečių kalbų daugiausia archaizmų išlaikė lietuvių kalba (jos tarmės).

● Vladas Kriaučiūnas nusi-pirko naują 1964 m. modelio „Chevrolet“ mašiną.

M. MAČIUKAS

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

AUKŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS
ANGLIŠKOS IR ITALIŠKOS MEDŽIAGOS
Kostumų kainos (su vienu kelnėm) \$65, \$75, \$85 ir \$95.
Atskiros kelnės nuo \$15 iki \$25.
79 ir 81 St. Zotique St. E.
Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

SIUNTINIAI

visų rūšių pačių klientų supirktų daiktų ir per Angliją ir Daniją pagal esamus pavyzdžius, visi apdrausti, per JANINĄ ADOMONIENĘ.
Kreiptis: 1674 Couvrette St., Ville St. Laurent, Montreal, P. Q. Tel. R 4-6940

BALTIC WOODWORK CO.

DAROMOS ĮVAIRIOS DURYS, LANGAI, VIRTUVES KABINAI IR KITI ĮVAIRŲS MEDŽIO DIRBINIAI.

K. KIAUSAS ir J. ŠIAUČIULIS.

Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.

Montreal, P. Q.

Tel. DO 6-3884.

Baltica Investment Corp.

Autorizuotas kapitalas \$ 120.000

J. Skučas, Prez. RA 2-6152

6966—44 Ave. Rsm.

Superkame sklypus ir žemę Montrealyje bei apylinkėse.

Už indėlius mokame 8% dividendą.

MONTREAL

ŠIĄ SAVAITĘ KLB MONTREALIO STOVYK-LAVIETĖS ĮRENGIMUI PAAUKOJO:

Po \$5: A. Stankienė, J. Laimikis, Z. Valinskas jr., Z. Valinskas sr., K. Gudžiūnas, P. Gerhardas, S. Zemlickienė, J. Kalakauskas, J. Gabruciūnas, V. Koskus, J. Žitkus, A. Morkūnas, V. Drešeris, M. Stankaitienė, J. Biliūnas, P. Gegužis, R. Otto; po \$4: M. Tapauskas; po \$3: K. Dargienė, W. Alenska, J. Viliušis; po \$2: A. Jurgutis, P. Latvaitis, P. Peleckas, J. Adomaitis, J. Sinis, E. Alekšiejūnaitė, V. Dikaitis, S. Po-causkas; po \$1: A. Stankevičius, P. Danauskas, V. Šlekys, O. Čerkus, A. Čepulis.
Viso suaukota \$124.

LIETUVIŠKOS SPAUDOS DARBUOTOJŲ IŠNAUDOJIMAS

Kanadoje teturėdami tik porą lietuviškų savaitraščių, kurie perduoda visuomenei visą informaciją, visuomet stengiamės pasikviesti jos redaktorius arba bendradarbius ne tik į viešuosius, bet ir įvai-

riausius šeimyniškus pobūvius, kad vėliau juos aprasytų.

Spaudos žmonės, norėdami turėti daugiau informaciją, niekuomet neatsisako juose dalyvauti ir sumoka įėjimo mokesčius arba prisideda net po 5, o kartais ir 10 dol. visokioms suakutėms bei išleistuvėms.

Nemanykime, kad jie gautų tokius didelius atlyginimus, kad galėtų sau gana didelės išlaidas pasivelti, bet norėdami turėti visus savo draugais, o per tai ir daugiau informacijos, yra priverčiami tai daryti.

Būkime tokie humaniški ir jei jau kviečiame juos į tokius pobūvius, norėdami, kad apie tai būtų lietuviškoje spaudoje, tai atleiskime bent nuo įėjimo ar prisidėjimo mokesčių, tuom suteiksime jiems netik materialinę, bet ir moralinę paramą.

Juočas Lukoševičius.

KULTŪRINĖ KRONIKA...

Atkelta iš 4-to psl.

jos ir poetams ir kompozitoriams. Daugiau laisvės — ir problema bus išspręsta.

DAINŲ ŠVENTĖS NEPASISEKIMAS

Pivonijos šilė, ties Ukmergė, įvyko tradicinė dainų šventė, kurioje buvo susirinkę daug žmonių. Bet... dar šventei neprasidėjus, nuo vėžimų prasidėjo samogono prekyba. Daugelis publikos pasigėrė, šlitinėjo, užkabinėjo, o jaunimas neturėjo ką veikti, jeigu negėrė samogono...

BALIUI DVARIONUI 60 METŲ

„Literatūra ir Menas“ idėjo labai pasipūtusio Balio Dvariono atvaizdą, kompozitorį sąjunga sveikinimą ir dirigentas Rimas Geniušas suakutėvininko vertinimą: pianisto, kompozitoriaus, dirigento ir pedagogo. „Tiesoje“ suakutėvininką vertina dirigentas Alg. Kalinauskas. Dvarionas neblogo dalykų yra sukūręs, nors ir labai pasiviršiusį ir rusus.

Mus gi pasiekia iš Lietuvos žinios, kad B. Dvariono žmonės nemėgsta už pataiką vimą Lietuvos okupantui. Ar tai tiesa?

DR. ELENA TUMĖNIENĖ,

Los Angeles universitete gavusi literatūros daktarės laipsnį, Los Angeles lietuvių kultūriname klube laikė įdomią paskaitą iš savo disertacijos tema apie Levą Tolstojų ir Romėną Rollandą, palyginama jų kūrybą.

JOE'S BUTCHERY & GROCERY

J. LAURINAITIS

ALUS IR ĮVAIRIAUSI MAISTO PRODUKTAI.
ILGAMETIS PRITYRĘS SAVININKAS SVIEŽIŲ IR RŪKYTŲ DESŲ GAMYBOJE.
VISKĄ PRISTATO Į NAMUS ARBA Į PARENGIMŲ VIETAS.
PRISTATYMAS GREITAS IR SAŽININGAS Į VISAS Miesto DALIS.

1918 FRONTENAC ST. Montreal.

LA 4-0209.

Tony's Photo Studio

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKSTYNOS
SUKAKTUVES - MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS

1920 Frontenac St. Montreal, P. Q.

Tel. 525-8971

T. Laurinaitis

LaSALLE AUTO SPECIALIST Reg'd

SAV. G. DESROCHERS

Taisau ir dažau lengvas mašinas

7717 GEORGE LASALLE, QUE.

(Priešais „Nepriklausomos Lietuvos“ redakciją)

Tel.: garažo 366-0500

namų 366-4203

Kiekvienas nori savo trumpas atostogas praleisti gražiausioje ir geriausioje vietoje.
CAPE COD kaip tik ir yra toji gražiausioji vieta, o OSTERVILLE MANOR

savin. Juozas Kapočius

yra pasiruošęs savo svečiams suteikti ko geriausias poilsio sąlygas.

Vasarvietė atidaryta nuo birželio 24 d. iki rugsėjo 7 d.
Užsakymus siųsti: Osterville Manor, Inc. West Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.

Telefonu kreiptis: Osterville, Mass. GARDEN 8-6991.

LIETUVOJE MIRĖ DIDELĖ

KULTŪRININKĖ

Iš Lietuvos atėjo žinių, kad vasario 14 dieną Kaune mirė ilgametė mokytoja Elena Slivinskaitė - Grigiskienė. Palaidota vasario 16 d. Petrašiūnų kapinėse, ties Kaunu.

Velionė E. Grigiskienė, buvo nuostabi asmenybė, tikrai ne eilinė.

Nuo 1919. IX. 1 d. ji buvo pradžios mokyklų vedėja Raseiniuose ir nuo 1928. IX. 1 d. iki pat mirties Kaune.

1932 metais, trūkstant mokykloms patalpų, iš savo santaupų, gavusi banko paskolą, Kauno priemiestyje Vilijampolėje ji pastatė modernią mokyklą, kurioje ir dabar moko kosi per 500 mokinių.

Velionė mokyklai ir vaikų auklėjimui atidavė visą savo gyvenimą ir didelę savo jėgą sirdį. Ji vaikus mylėjo, rūpinosi jų medžiaginiu gerbūviu ir stengėsi išauklėti dorais, mylinčiais savo tėvynę žmonėmis. Tūkstančiai jos mokinių, išsklaidytų po visą pasaulį, dabar sužinos apie mylimos mokytojos tragišką mirtį.

Darbai, rūpesčiai ir vargai padarė tai, kad E. Grigiskienė turėjo nesveiką širdį, išsiplėtusią aortą. Š. m. vasario 14 dieną jos vyrą profesiją mokytoją, dabar dirbantį Veterinarijos Akademijoje ir vakariniuose suaugusiųjų kursuose Kaune, Antaną Gri-

giškį ištiko sunkus širdies priepuolis. Greitosios pagalbos gydytoja Elena Slivinskaitė - Grigiskienė. Palaidota tuojuo vežti į ligoninę. Nebuvo kam padėti priepuolio ištiktąjį A. Grigiskį nešti į ambulansą, — ji pati nešė, nors gydytojų jai buvo uždrausta nešti sunkumus. Ir benešant į greitosios pagalbos ambulansą vyrą, jai trūko širdis. Po kelių valandų klinikoje ji mirė.

Tai buvo jau trečias kartas, kada E. Grigiskienė išgelbėjo vyrą gyvybę, bet pati žuvo. A. Grigiskis 1926 m. buvo Raseinių apskrities viršininkas, bet po perversmo buvo suimtas ir karo lauko teismo jam, agr. Žukauskui ir p. Novogrodskui grėsė sušaudymas, — ji visus išgelbėjo. Kanale lūžus ledui, A. Grigiskis įkrito į eketę, ir neatsirado vyro, kuris nebijotų jo gelbėti — žmona priešlūžė ledu gulomis ir vyrą išgelbėjo. Ir dabar vyrą išgelbėjo, bet pati žuvo.

Grigiskių šeima — rami, darbšti, patriotiška, demokratiška, atsidavusi savo tautai, savo žmonių gerovei. Gaila, kad E. Grigiskienė peranksti mirė. Nuoširdi užuojauta vyrai ir artimiesiems.

JK ir AM.

NAUJAS MENO BRAN...

Atkelta iš 4-to psl.

lietaus, visuose šio metropolio užkampuose. O taip pat, atrodo, kad ir publika pradeda jiems priaurti. Kiekviena grupė siekia naujumo ir originalumo — remdamiesi ant daugelio generacijų pastatytų tradicinių teatro pamatų.

Malonu taip pat, kad mūsų tarpe yra lietuvių, kurie yra tiek išvystę savo talentą ir idėjų darbo bei pastangų, kad pralenkia ir čionykščius — tuo keldami lietuvių vardą svetimitaučių jūroje.

...Viso geriausio linkim naujam teatro vienetei, ir ypač mūsų tautietei — Birutei Vaitkūnaitei.

Nijolė Eiziainaitė.

Telefonas 768-6679

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius ir kitą Jūsų namų apyvoką.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus.

1205 CHURCH Ave., Verdun, Montreal.

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES REG'D

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS.

6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)

Montreal 36, Que.

Tel. RAYMOND 7-3120.

ME 7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117—6th Avenue,

Lachine.

BELLAZZI-LAMY, INC

DO 6-6941

7682 Champlain Blvd.

LaSalle

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

SAULT ST. MARIE, ONTARIO

RINKLIAVŲ ATGARSIAI

Gegužės pabaigoje ap. v. bos sekretorius Ig. Girdzevičius, padedamas tautiečio Jurgo Valo, vykdė iš karto dvi rinkliavas. Viena rinkliava buvo skirta mūsų tautiečių š. Amerikos krepšininkų kelionei į Australiją paremti, o antroji — jau prieš kurį laiką mirusio tautiečio A. Vizbaro paminklo statymui.

Rašant šią korespondenciją, rinkliavos dar nebuvo užbaigtos, tačiau ir aukų lapus pažvelgus galima pasakyti, kad rezultatai bus patenkina mi. Keista, kad mūsų krepšininkams paremti aukojama po 2—3 dolerius ir tik vienas kitas tautietis paaukoko po penkinę, o tuo laikui paminklo statymui aukų lape net kelias dešimtinis.

Šios korespondencijos autorius nuomone turėtų būti atviršči, nes mūsų tautiečių krepšininkų reprezentavimas Australijoje turėtų susilaukti daug didesnių aukų.

Nors sena lotyniška patarlė sako, kad apie mirusius reikia tik gerai arba nieko nekalbėti, bet, atvirai kalbant, tautietis A. Vizbaras gyvenamas mūsų kolonijoje, visiškai nieko nei lietuvių nei bendruomenei nenusipelnė, o mūsų tautiečių vietinėje spaudoje ir policijoje reprezentavo tik iš atvirščios pusės... Labai įdomu, kad paminklo statymo iniciatoriaus, A. Vizbaro svetimtautė našlė, kuri gavo mirusiojo plieno fabriko apdraudimą (tuo laikui buvusi 3000 dol.) ir paveldėjo namelį, žymiau prie paminklo neprisidėjo.

Jeigu jau daroma rinkliava tautiečio A. Vizbaro paminklo statymui, tai nuo dabar mes turėsime statyti paminklus ir kiekvienam mūsų kolonijoje mirusiam tautiečiui.

Žmogaus gyvenimas yra savotiška kova, kurios pagrindinis tikslas yra ar turėtų būti savos ateities ir saugios bei sočios senatvės užtikrinimas. Negalvodamas apie ateitį, ligą ir net mirtį, žmogus stato pavojų net tik savo artimuosius, bet gali pasidaryti net savo rūšies našta visai benei. Mūsų kolonijoje, pavyzdžiui, atsiranda tokių tautiečių, kurie atsisako dirbti virš valandžius nes, esą, vistiek turėsia visą gyvenimą dirbti? Gi šios korespondencijos autorius su šitokia filosofija nesutinka ir dirba viršvalandžius todėl, kad nenori būti laidojamas Kanados vyriausybės lėšomis ir nenori jokių rinkliavų savo paminklo statymui.

Bendrai apie rinkliavas kalbant, tai jos naudingos, reikalingos ir dažnai būtinos. Tačiau, štai, mūsų turtinga kolonija kažkodėl ligi šiol neturi atstovo Kanados lietuvių fondui, kuris artimiausiu laiku užsibrėžęs surinkti šimto tūkstančių (\$100.000) dolerių sumą. (J. A. Valstybė-)

~~~~~

Lietuviai advokatai
NEIMAN, BISSET

& SEGUIN

Barristers, Solicitors,
Notary Public.

35 Heyden Street

(netoli Bloor ir Yonge)

Toronto 5, Ont.

Tel. Office WA 4-9501

Res. BE 3-0978

~~~~~

TAUPLYK IR SKOLINKIS TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

„PARAMA“

Būstinė: LIETUVIŲ NAMAI

1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont., tel. LE 2-8723
Už depozitus „Parama“ moka 4½% vieton 4¼% ir už asmenines paskolas „Parama“ ima 7% vieton 7½%.

Už paskolas ir — morgičius — 6½%.

Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos.

Visų narių gyvybė apdrausta santaujų dydyje,

bet ne daugiau \$2,000.00.

„Paramos“ nariais gali būti kiekvienas lietuvis,

gyvenantis Kanadoje.

Kasos valandos:

dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną,

išskyrus sekmadienius;

šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val.,

o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min.

tiktai pirmadieniais ir penktadieniais.

CALGARY, ALBERTA

BENDRUOMENĖS APYLINKĖS VISUOTINIS
SUSIRINKIMAS

Apylinkės visuot. susimas įvyko birželio 15 d. 2 val. p. p. Revizijos K-ja negalėjo pateikti pilno pranešimo, kadangi susirgo narys p. J. Dubauskas ir nesant jo parašo proto kole, Dr. Sniečkus atsisakė dokumentą susirinkimui pateikti. Bet iš esamų žinių Apylinkė yra išsiuntusi aukų — kariam invalidams, 16 V. sario gimnazijai, Tautos Fondui ir Krašto Valdybai solida rumo mokesči. Susidarys apie \$150. Apylinkė turėjo mažą deficitą apie \$30 savo metinėje veikloje. Išdovstovs apie \$300.

Dr. Sniečkui įnešus ir A. P. Nevada parems jo įnešimą, susimas nutarė vienbalsiškai apylinkę išrašyti nariu i K. Lietuvių Fondą.

Susirinkimas išreiškė padėką Valdybai už metų veiklą ir pakvietė darbuotis kitiems metams. Valdybos nariams atsisakius, buvo išrinkta nauja v-ba: A. P. Nevada pirm., K. Albinas rašt., M. Leščinskas iždin. Kandidatai J. Rutkūnas, K. Slavinskis. Rev. Kojas Dr. V. Sniečkus, A. P. Nevada iždin. ir L. Brūžas.

Perskaityti jaudinanti padėkos laiškas iš Vokietijos nuo Karių Invalidų už aukas.

A. P. Nevada perskaito dailį jo gauto asmeninio laiško nuo kun. B. Jurksio, kuris pra neša, kad jisai atvyks į Calgary liepos 4 d. ir svečiuosis iki liep. 7 d. Ir prašo padėti p. Andersonui sukviesti lietuvių į pamaldas. Brūža paaiškina, kad vyskupo sutikimas ir pamaldoms vieta jau gautos. K. Albinas, kuris yra C. L. dr-jos iždin. pareiškia, kad dr-jai turės šokių vakarą liepos 4 d., gi kun. Jurksio reikalu nėra nieko dar darysi ir jo manymu su anais susitarti šiuo reikalu esą puišios galimybės. Viens po kitu išreiškia pageidavimą, kad tinkamiausia vieta ir metų laikas tokiam pokyliui būtų Cr ossfielde Nevada ūkyje. Nevada su tuo mieliai sutinka. Susirinkimas vienbalsiškai sutarė: suruošti Nevada ūkyje pobūvį pagerbimui kun. B. Jurksio, tą reikalą vykdyti įpareigojama valdyba.

CALGARY LIETUVIŲ

draugijos visuotinis narių susirinkimas parinko valdybą.

~~~~~

mis.

Tautiečiui Albinui Vanagui, kuris yra net virš normos atidavęs savo duoklę mūsų kolonijos bendruomeniniam gyvenimui kaip ap. valdybos pirmininkas ir aktyvus valdybos narys, palinkėsime ir toliau neužsikasti asmeniniuose reikaliukuose, o jo gyvenimo draugei solenizantei Antaninai — dar kartą — „ilgiausių metų“!

Korespondentas.

ARGI TAIP JAU NUSMUKDINO SKONĮ?

V. Sirijos Gira, „Nepriklausomai Lietuvai“ perspausdinus jo įdomų romaną „Voratinkliai draikėsi be vėjo“, buvo priverstas parašyti ir romano surogatą. Ir jis parašė iš „piršto išlaužtą“ nev romaną, faktinai jo sugalvotą reportažą „Štai ir viskas“. Dabar pranešama, kad rusai tą Gira „romaną“ išvertė rusiškai ir išleido 30 tūkst. tiražu. Įdomu: ar tikrai jau tiek yra nusmukdyti skaitytojų, kad leidžiamas surogatas, nors leidinys ir neskaitytomas? Ar rusai rašytojai, boikotuodami partijos reikalavimus, šlamšto nerašo, kad jo prireikt skolintis iš lietuvių?

PETER ZINKO

BARRISTER & SOLICITOR
ADVOKATAS IR NOTARAS

Tel. office: LE 1-1054

Res.: BE 3-2472

1 Roncesvalles Ave.

Toronto 3, Ont.

Jos dabartinis sąstatas yra: Frank Zukas pirmininkas, K. Albinas iždininkas, Mariona Emma Emma ir regis dar du. Dielelė valdyba, mažai draugijos.

Sulig žinių asmenų susirinkime dalyvavusių, draugija aukojo Calgary labuaries įstaigoms ir salaviesių armijai. Lietuviybės reikalams ir saipai aukų neuoia, o ar-jos pajamos susidaro isimtinais iš parengimų, kur tik lietuvių kviečiam ir tiktai anie tuos parengimus lanko ir duoda ar-jai pajamų.

ARGI PAKALTINAMI...

Atkelta iš 3-ojo psl. teisės žinovus — Cigalą ir Rothą. Paskui juos netrukus turėjo vykti pasiuntiniai su dviem (vytautui ir jo žmonai Julijonai) puikiais auksiniais Niurnbergo auksakalių darbo karauksais vainikais ir reikalingais rasta. Lenkai už puoia Prūsų ir Lenkijos pasienyje imperatoriaus pasiuntinius Cigalą ir Rothą, apipiešia ir primušą, pas juos vainiko neradę, paeidžia ir laukia kitos pasiuntinybės su vainikais ir magdeburgu vyskupui, kuris turėjo vytautą vainikuoti. Bet pastarieji nusigandę dėsia išvykti. Šio vis pasėkoje kyla neaiškumų, kurgi tas vainikas dingio? Istorijs (faktai rodo, kad lenkai pas Cigalą ir Rothą vainikų nerado, į lenkų rankas jie nepakliuvo).

Reikia manyti, kad imperatorius, paveiktas Romos ir įvykių Prūsų — Lenkijos pasienyje, vainikų neišsiuntė. Iš to persasi išvada, kad koma nebuvo anuo metu mums — jaunai krikščioniškai valstybei kaip ir dabar, palanki, kad mes ir vadinamės šventa ja Lietuva ir giliai tikinti katalikiška tauta, bet Romai tolima. Štai neseni praeties įvykiai. Užteko atvažiuoti Lenkijos primui Višinskui i Romą i Popiežiaus Jono XXIII vainikavimą, ir jau Lietuvos pasiuntinybė eik lauk nuo Šventojo Sosto. Tik mūsų pačių sukeltas triukšmas nors ir pažemintom pareigom stabilizavo padėtį. Vaisiai aiškūs: tik kova gali ma apginti savo teises.

Lenkai savinasi Aušros vartus.

Susidarius karo metu tam tikrom sąlygom, Želgovskiui užėmus Vinių ir jo kraštą, klastingai prijungus jį prie Lenkijos, lenkai savinasi ir Aušros Vartus. Paskelbia pasauliui Aušros Vartų gailingąjį Dievo motiną, Lenkijos karališkojo vainiko karaliene (kruliova korony Polskej). Nors Censachavo stebuklingas paveikslas yra senesnis už Aušros Vartų ir vienintelis Lenkijoje, turėtų turėti pirmenybę Lenkijos dvasiškiui tam. nesipriešina jį gerai žino Censachavo stebuklingojo paveikslu vertę ir jo garsą Europoje.

Ką tuo reikalu padarė mūsų dvasiškija? Ar ir čia lenkai bus kalti, kad mūsų dvasiškijos vyriausybė paliko Aušros Vartų stebuklingąjį paveikslą nuošaliai, o pasirinko šiluvos Europoje beveik nežinomą, Vašingtono koplyčioje reprezentuoti mūsų tautą.

Kada kilo tautiečiuose nepasitenkinimas dėl pažemini mo sostinės Vilniaus, jo stebuklingojo paveikslu, kiek išlieta rašalo sugadinta popierio rašant straipsnius ir sugaišta laiko tam reikalui. Galų gale šis klausimas atsidūrė 1963 metų laisvų lietuvių pasaulio rengtame Seime Toronte. Seimo atstovai dvasiškiai stojo prieš Vilniaus Auš

JUOZAS AUDENAS

Ekonomistas

Tarpininkauja Mutual Funds investavimams.

109 Warwick Street

Brooklyn 7, N. Y.

Geriausiai pailsėsit per atostogas garsiaame
CAPE COD — OSTERVILLE KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO
jūros plažoje — gražioje lietuviškoje
JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd. Osterville Cape Cod Mass 02655 USA.

Tel. (Area 617) 428-8425.

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvus kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.
- Siemet svečių patogumui padidinta valgykla ir salionas ir įrengta daugiau žaidimų aikštelių ir kt.

Visa tai suteiks jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą. Atidaroma vasarą nuo birželio mėn. 15 d. iki rugs. 15 d. iš ANKSTO KREIPTIS:

Ed. Jansonas, 15 Rosedale St., Boston Mass. 02-124 USA.

Tel. 288-5999, o po birželio 15 d. tiesiai į vilą

AUDRONĖ — MRS. MARIJA JANSONAS.

SPORTAS...

Atkelta iš 3-ojo psl.

J. Miliušis, M. Dikčius, Kirklis, Kaskauskas, Kuzmanskis, A. Kamanauskas, G. Smolskis, A. Daukantas, M. Abromaitis, B. A. Krizanauskai, P. Kevečaitis, V. Kusas, B. Ausauskienė, Z. Boskis, J. Deksnys, A. Grajauskas, S. Jonaitis, J. Kazemėkas, V. Kazemėkas, P. Kanopa, L. Klevas, L. Koperskis, J. Ksi-vickis, E. Kuadaienė, V. Lis-kauskas, A. Mungeia, V. Miskinyš, J. Paukstys, A. Patnukas, J. Pleinys, J. Stankevi-cius, P. Sakalas, A. Vamauskas, B. Vengris, J. Zuriys. 1 dol. aukavo 41 asmuo, vienas 0,51 dol. ir 4 po 50 ct. Visiems aukavusiems nuosirdus ačiū. Mūsų ižd. antrašas: L. Rickevičienė, 4 Avon Av. 10 ronto 9.

S. m. birželio mėn. 19 d. Kanados Komiteto kasoje buvo 1,61.08 dol.

Savo paskutiniame posėdyje Kanados Komitetas nutarė pasiųsti Organizaciniam Komitetui į Cigagą 1,500 dol. (kanadiška valuta).

Kadangi dar ne visi sugrąžino aukų lapus, vajuas bendra apyskaita bus paskelbta lietuviškoj spaudoj artimiausiu metu, o atskaičius visas susidariusias vajuas pravėtimo išlaidas (blankų atspausdinimas, paštas, telef. ir kt.) ir likutis bus išsiųstas į Cigagą.

Spaudos inform.

IŠ LIETUVOS

— Sov. Sąjungos futbolo pirmenybių rungtynėse susitiko Vilniaus Žalgiris ir Rygos Daugava. Pataiskai, tai buvo abiejų tautų rinktinų suitikimas. Didelė kaitra, neleidžiama išvystyti Vilniaus stadione gražaus ir gyvo žaidimo, tad ir abiejų kamyninių tautų susitikimas, baigėsi „taikingai“ — 1:1.

— Lietuvos futbolo pirmenybių įdomesnės pasekmės: Plungė — Saulių Statybininkas 1:1, Panevėžio Statyba — Kauno Inkaras 1:0 (abejos rungtynės po 3 tūkstančius žiūrovų!) Vilkaviškis — Klaipėdos Granitas 1:0 (žiūrovų 2,5 tūkst.) ir prie 2 tūkstančių žiūrovų pirmąjį Kretinga nugalėjo Kauno Atletą 3:1.

J. Cicėnas.

Kanadoje.

Ruby Mercer programos „Opera Time“, operos mėgėjams, vedėja, girdima per CBC radio kiekvieną šeštadienį po pietų.

Trump Davidson perduoda Dixieland jazz'o muziką, trečiadienio vakarais per CBC radio.

HAMILTON

GAUTAS LEIDIMAS

LN Delta kiną perdirtbti ir Lie-
tuvų Kultūros Centrą Ham-
iltone.

Pagal LN V-bos provizori-
nį planą, kino patapoše būtų
įrengta didelė auditorija pir-
mame aukšte apie 1000 as-
menų ir tiktų krepšiniui žais-
ti. Pusrūsyje būtų maždaug 200
žmonių salė, klubas, bibliote-
ka bei muziejus, kavinė ir ci-
klė kambarys kitiems liet. o-jų
reikalams.

Leidimą sutiko duoti aukš-
čiausia Hamiltono miesto ad-
ministracinė institucija —
Police Commissioners, kurią
sugaro miesto burmistras, po-
licijos vadovas ir teisėjas. Ji po
didelių pastangų išrūpino
adv. J. T. Kostyk, kuris nese-
niai pakviestas į miesto Tary-
bą aldermanu. Po ankstyves-
nių 2-jų atidėjimų (šis reika-
las buvo numatytas spresti
geg. 21 d., vėliau birželio 4
d.), pagaliau birželio 18 d.
Policijos komisijonieriai leidi-
mą lietuviams sutiko duoti,
nežiūrint to, kad prie Liet.
Namų ir nėra masinių pasta-
tymų aikštės (parking).
Kaip prisimename, šio leidi-
mo buvo prašoma prieš 6 me-
tus, kada Liet. Namams pir-
kome Delta, bet tuomet pir-
mame posėdyje mūsų prašy-
mas buvo atmetamas.

LN v-ba savo ir visų narių
vardu burmistrui Vic Copps
ir kitiems šios K-jos nariams
nuoširdžiai dėkoja, o ypatingą
padėką reiškia adv. J. T.
Kostyk, kuris padėjo didžiausią
pastangą šiam leidimui
gauti.

Prisiminus paskutiniojo L
N narių susirinkimo vieningą
nutarimą Delta kiną paversti
į Liet. Namus pilna to žodžio
prasme, dabar visų mūsų tu-
rėtų būti dedamos vieningiau
sios pastangos šį projektą
remti finansiskai, kad kuo
mažiausia reikėtų skolintis.

Duokime savajam doleriui
dvigubą jėgą: investuokime
jį į Liet. Namus, kur jis ne-
tik mums asmeniškai naudą
neš, bet ir didelį lietuvišką
darbą dirbs!

LN V-BOS POSĖDIS

birž. 23 d. praėjo laimėjimo
ženkle. V-bos p-kas St. Bak-
šys sveikino v-bą su šiuo di-
deliu laimėjimu ir palinkėjo
kad šį tikslą ir praktikoje įgy-
vendintumėm. Jis taipgi pasi-
džiaugė, kad šiai dienai belie-
kė pardavimui tik 57 LN šė-
rai iš 120 tų asmenų, kurie
padavę pareiškimus grąžinti
jiems pinigų. V-bos p-kas siū-
lė pirmoje eilėje v-bos naria-
ms pasinaudoti šia proga ir
papildomai įsigyti LN šėrų
nominaline kaina, t. y., po \$
100 ir pasiūlyti jų kitiems
tautiečiams.

V-ba apsvarsčiusi eilę ki-
tų reikalų, kurie tuo tarpu
yra eigoje ir, kad nepaken-
kus Liet. Namams, yra vie-
šai neskelbtini šiuo metu, per-
ėjo prie paskutinio dienotvar-
kės klausimo svarstymo —
adv. J. Kostyk pagerbimo su

ruošimo, kurį numatė rugsė-
jo mėnesį.

LN v-ba nuoširdžiai prašo
visų tautiečių dėmesio šiam
adv. J. T. Kostyk pagerbimo
baliui, išsilyjant pakvietimus
iš anksto. Dalyvavimas jame
vienam asmeniui \$10.

JAUNIMO CENTRO

Hamiltono reikalais birž. 21
d. per pamaldas pranešimą
padarė prel. dr. J. Tadarau-
skas. Per dvi šiam tikslui pi-
niginio vajuos savaites, ku-
riam klebonas suorganizavo
apie 100 rinkėjų gauta aukų
\$30,000. Sk. St.

PROF. DR. VANDA TUMENIENĖ

iš Čikagos yra atvykusi į Ka-
nadą ir leidžia vasaros atos-
togas prie ežero Erie, O. ir
J. Valaičių viloje. Tel. Jarvis,
Ont. 587-4175. Adresas: 57
Burris St., Hamilton, Ont.

PADĖKA

Nuosirdžiai dėkoju visie-
ms, kurie mane lankė St. Jo-
seph ligoninėje išreikšdami
man užuojautą dovanomis,
atvirutėmis ir linkėjimais
greit pasveikti.

Širdingai ačiū pp. Palme-
rams, Jasinevičiams, Kamai-
čiams, M. Siratavičienei, J.
Stadus, J. Kurienei, C. Ed-
wards, V. Vrubliauskienei,
O. Kačinskienei, B. Antanavi-
čienei ir kitiems. Taip pat dė-
koju ligoninės ir ne ligoninės
dvasiškams už ne vieną kar-
tą aplankymą bei suraminimą.
Ypatingai dėkoju V. Jasi-
nevičiui ne tik vien už daž-
nų lankymą, bet ir už aprūpi-
nimą liet. spauda — laikraš-
čiais.

J. Kasperas.

LN ADV. JOSEPH T. KOSTYK

hamiltoniško „Spectator“ ir
Toronto „Globe and Mail“
laikraščių geg. 27 d. prane-
šimais laimėjo Hamiltono
miesto Tarybos nario vietą
(alderman).

LN v-bos ir visų narių var-
du nuoširdžiai sveikiname p.
J. T. Kostyk su šiuo laimėji-
mu! Jis 33 m. amžiaus ir yra
čia gimęs ukrainietis, puikiai
vartoja savo tėvų kalbą.
Tai yra gyvas pavyzdys ma-
sų lietuviškai jaunajai kartai,
kaip galima likti savoje tau-
toje ir iškilti Kanados vieša-
jame gyvenime.

Adv. J. T. Kostyk yra jau
tik per pusę metų laimėjęs
Liet. Namams 3 svarbias by-
las: greitai nuėmė nuo LN
sklypo \$35,000 Hans Zollin-
ger uždėtą areštą (mechanics'
lean), adv. J. Dodson pri-
siųstą Liet. Namams už jo
darbą \$1200, s-tą per oficia-
lias įstaigas sumažino iki \$
500 ir atgavo iš miesto \$855,
už sumokėtus statybos leidi-
mus, pagal inž. Pr. Čeponio
projektą, nors Miesto staty-
bos skyrius oficialiai raštu
pranešė, kad minėtų pinigų
mes negausime, nes praėjo

ST. CATHARINES, ONTARIO

PASISEKUSI PARAPIJOS SUKAKTUVIŲ ŠVENTEI!

Nuostabus dalykas — karš-
tis ir tvaikumas pasitaikė re-
tas ir grėsė, kad daugelis pa-
trauks prie vandens, tačiau
didžiulė Meritono salė, ypač
šokių metu, buvo pilnutėlė
gražiausio jaunimo, seniai ma-
tytų veidų iš tolimiausių kitų
bendruomenių ir žinoma, šau-
nių tautiečių iš kaimyninių
Niagaros vietovių ir pačios
St. Catharines, nežiūrint dar-
to, kad apie kelias dešimtis
jų sukosi po didžiules sales,
atlikdami daugelį didelio pa-
rengimo darbų, kurie buvo
birželio 20 d. minint Pranciš-
konų 15 metų sukaktuves.

Programa buvo pradėta iš-
kilmingu inėsimu į salę vėlia-
vų, kurias nešė tautiniais dra-
bužiais apsirengę 18 jaunuoi-
lių. Scenoje laukė gražiai ap-
sirengęs Hamiltono choras.
Sekė atidarymo žodis Lietu-
vos Generalinio Konsulo Dr.
J. Žmuidzino ir taip pat prela-
to Dr. J. Tadarausko.

Suskambėjo himnai ir vė-
liauos vėl buvo išlydėtos iš
salės. Scenoje choras, diriguo-
jamas muziko Vaclovo Veri-
kaičio pradėjo koncertą. Po
choro sekė Toronto, Ročeste-
rio ir Hamiltono tautinių šo-
kių grupės, solistas ir baigoje
vėl choras. Susidarė apie ge-
ros pusantros valandos pro-
grama, su kalbomis ir ceremo-
nijomis nedaugiau dvi valan-

das, ir tai buvo labai gerai iš
balansuota. Publika tuo bū-
du nebuvo nuvarginta, jautė-
si geroje nuotaikoje, kas ir
buvo matyti visos šventės me-
tu.

Tektų daug parašyti apie
pačią programą, bet ši sykių
gal būt bus galima apsieiti
trumpu pareiškimu, kad pro-
grama buvo retai puiki, retai
gyva ir įdomi. Audringų plo-
jimų susilaukė visi, ypač Ha-
miltono „Gyvataras“ tiesiog
nustebinęs visus šokių elegan-
cija, lengvumu, noru šokti ir
be abejoj lietuviškų šokių gro-
žio išryškinimu.

Programa buvo baigta pa-
dėkos žodžiu ir penkiais buke-
tais gėlių gražų lietuvišką dar-
bą atlikusiam jaunimui ir jų
vadovams.

Sekė pakilios nuotaikos pa-
silinksminimas, pilnas žva-
laus jaunimo iš visų kraštų,
taip pat seniai bematytų mie-
lų lietuviškų veidų. Gera nuo-
taika buvo ir šventės rengėjų
— ir buvo tam tikrai gera
priežastis: daug darbo parei-
kalavusi lietuviškos parapijos
šventė nebuvo lietuvių apsis-
ta, bet palaikyta galingai —
mūsų visu tėvynės Lietuvos
gerovei!

Sekmadienį, birž. 21 d. bu-
vo sukaktuvinės iškilmingos
pamaldos.

Berželis.

LONDON, Ont.

PABAIGĖ MOKSLO METUS

Londono lietuvių šeštadien-
ninė mokykla mokslo metų
pabaigė birželio 20 d. jau sa-
vos parapijos patalpose. Ma-
lonu pažymėti, kad visi vy-
resnių skyrių mokiniai egza-
minus išlaikė ir perkelti į au-
kštesnius skyrius. Birželio 21
d., tuoj po pamaldų, parapi-
jos salėje įvyko iškilminga
mokslo metų pabaiga. Gie-
siams mokiniams įteiktos dova-

nos — gražios lietuviškos mal-
daknygės. Gražių sveikinimo
ir įvertinimo žodžių pasakė
klebonas kun. B. Pacevičius,
Apylinkės v-bos p-kas J. But-
kus, tėvų komiteto atstovas
ir kt.

Be tėvų dalyvavimo ir nema-
žas būrys svečių. Užbaigai bu-
vo visiems kavutė.

L. E-tas.

PAJIEŠKOJIMAI

— Iš Lietuvos, Arvydas
Bendaravičius ieško savo bro-
lio Juozo Bendaravičiaus, ku-
ris yra kilęs iš Skaiderių kai-
mo, Lazdijų rajono.

Juozas Bendaravičius arba
jį žinantieji prašomi pranešti
adresu: E. Linkaitis, 16506-
--90 Ave., Edmonton, Alta.

daugiau kaip metai laiko.
Adv. J. T. Kostyk su šiuo rei-
kalu nuėjus iki Miesto Kont-
rolierių posėdžio, ir jie vie-
nabalsiai nutarė lietuviams pi-
nus sumokėtus už leidimus,
grąžinti.

O taip gi irgi svarbu, kad
adv. Kostyk už šiuos darbus
paėmė, palyginti, kuklų hono-
rarą. Sk. St.

Ar žinoma, kad

„NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS“ SPAUSTUVĖ

spausdina bilietus, pakvie-
timus, vizitines, įvairius
blankus, receptams lape-
lius, vedybinius pakvieti-
mus, mirties atveju užuo-
jautos laiškus, padėkos
korteles, visokius „stat-
mentus“, vokus su adre-
sais, laikraščius, žurnalus
ir knygas.

Darbą atlieka pigiau, ne-
gu kitos spaustuvės.

Kviečiame įsitikinti.

Spausdinius galime priimti paš-
tu ir paštu pasiųsti.

Adresas: 7722 George Street,
LaSalle, P. Q., Canada.

NEPRIKLAUSOMOS

● P. L. Gureckai susilaukė
dukros, sveikiname.

WINNIPEG, Man.

PLB PIRMININKAS DR. P. LUKOŠEVIČIUS WINNIPEGE.

Pasirodžius žinutėms, kad
PLB P-kas Dr. P. Lukoševičius
atvyksta į Winnipegą,
svečias čia lietuvių buvo lau-
kiamas. Gaila, kad pasitaikė
paprasta darbo diena, kada
didžioji dalis lietuvių buvo sa-
vo darbovietėse.

Apyl. v-bos pirm. nušvie-
čia savo kelionės išpūdžius ir
tikslą į Kanados vakarus, kur
nupasakoja jau gautus paty-
rimus apie lankymąsi Edmon-
tone, Vankuveryje ir Calga-
ry.

Labiausiai p-kui tekę nusi-
stebėti, kad iš kai kurių išgir-
dęs, esą KLB-nės Kr. V-bos
nariai gauna geras algas ir
net kai kurių neįtikėtinų gan-
dų. Jis pareiškė, kad visi Kr.
V-bos nariai dirba lietuvių
tautos labui, dirba iš idėjos
ir jokio cento niekas neima.
Ir savo vizitui į paminėtas
vietoves paskyręs pusę savo
atostogų laiko.

Mokyt. Br. Bujokienė nu-
šviečia lietuvių šeštadienines
mokyklos padėtį. Ji nusakė,
kad kai kurių lietuvių vaikais,
belankydami angliškas mo-
kyklas, kiek atitolę nuo lie-
tuviškumo, o taip pat ir nuo

SUDBURY, ONTARIO

VARDAN LIETUVISKOS VIENYBĖS,

mūsų tautinės ambicijos, sa-
vo ir mūsų jaunuomenės as-
meniškios naudos, tautietis, ne
atsisakyk pasirašyti pasižadė-
jimo lapelį bendruomeninės
vasarvietės statybai jus ap-
lankius Jūsų pačių išrinktie-
ms verbavimo komisijos na-
riams.

L. Bendruomenės Valdyba.

L. B. V-BOS SURENGTOJI PIRMA GEGUŽINĖ

p. p. P. ir P. Jutelių gražio-
je vasarvietėje turėjo ypatingą
pasisekimą. Dalyvavo la-
bai daug tautiečių, kas iš an-
ksto visai nebuvo tikėtasi.

L. B. v-ba dėkinga mielie-
ms tautiečiams už apsilanky-
mą ir parėmimą lietuviškų
reikalų.

Širdinga padėka broliams
P. ir P. Juteliams už leidimą

ats. Pulk. M. J. Chabanier,
kurs taip pat Pabaltį pažino,
per ilgus metus eidamas pa-
reigas Prancūzijos Karo At-
tache Rygoje. Krintingomis
antrojo pasaulinio karo die-
nomis, kai nacių mechanizuo-
tos divizijos baigė griauti
prancūzų armijų pakrykusią
santvarką, Pulkininkas Cha-
banier ėjo vienos divizijos
štabo viršininko pareigas, ku-
riai buvo lemta, kartu su ki-
tomis, iki paskutiniųjų, ginti
Dunkirk'o placdarmą, kol
britų armijos likučiai nebai-
gė krautis į laivus.

Štai du šaunūs Prancūzijos
sūnūs, kurių dėka Pabalčio
vardas Prancūzijoje neišnyks
ta iš aktualios lapų, kurių
pastangomis prancūzų visuo-
menei kas kart priminama ne-
tik tolimia tikrovė, kai Lie-
tuvų Latviją ir Estiją dar ne-
buvo užgulusi Maskvos des-
potizmo letena.

● 1918 m. gegužės 28 d. bu-
vo paskelbta visiškai nepri-
klausoma Azerbaidžano vals-
tybė. Pirmieji ją pripažino
turkai, vėliau Vakarų sąjun-
gininkai. Tačiau 1920 m. ba-
landžio 27 d., pos 23 mėne-
siams praslinkus nuo nepri-
klausomybės paskelbimo, į
kraštą įsibrovė 60,000 vyrų
raudonoji armija. Prieš sovie-
tus didvyriškai kovojo 17,000
Azerbaidžano vyrų. Jie buvo
nugalėti ir jau kitą dieną
įkurta „sovietinė“ Azerbaidža-
no respublika, pridengti rusų
okupacija.

— Ulbrechtas Maskvoje pa-
sakė, kad Berlyno siena yra
geras dalykas, o Chruščiovas
tą teigimą patvirtino.

savo gimtosios kalbos. Vieni
apsivedę svetimtaučius ir kiek
pagyvenę grįžta prie savo tė-
vų papročių ir net mieliai ima
skaityti lietuviškas knygas.
Tai reiškia, kad tėvų iš ma-
žens įkvėpta lietuviška kibir-
kštėlė nepranyksta.

Agr. J. Malinauskas trum-
pai nušviečia Kanados Lietu-
vių Klubą Manitoboje, kuris
čia pastatytas senųjų ateivių.

Daktaras siūlo su tokia s-
tampriau bendradarbiauti, gi-
liau juos pažinti ir nemėtyti
jiems per aštrių kaltinimų, o
giliau įeiti į jų ankstyvesnės
emigracijos padėtį.

Inž. A. Maciūnas, kuris da-
bartiniu metu yra Baltic Fe-
deration Winnipege sk. sekt.,
siūlo su senaisiais lietuvišiais
daugiau sueti ir kontaktą, ir
stengtis juos įtraukti į bend-
rą lietuvišką veikimą.

V. Januška nupasakojo
skautų steigimą Winnipege.

Dr. P. Lukoševičius siūlo,
kad viskas būtų daroma at-
sargiai, kad nebūtų trukdo-
ma vienybė.

Bendrai paėmus, daug bu-
vo šnekėta, daug išsiaiškinta
įvairiais klausimais ir tenka
tikėtis, kad panašios vietinės
informacijos iš įvairių KLB-
nės apylinkių duos daug nau-
dos ir centro valdybai ir bend-
ram lietuviškam reikalui.

Vinipegiečiai nuoširdžiai
dėkoja p-kui už atsilankymą
ir linki ištvermės ir toliau ne-
nuilstamai vadovauti lietuviš-
kai veiklai. K. Str.

pasinaudoti puikia, specialiai
tai dienai paruošta vasarvie-
te.

Padėka talkininkams: Zig-
mui Labuckui, Antanui Ga-
taučiai, Juozui Venslovaičiui
ir Romui Račinskui.

L. Bendruomenės Valdyba.
IŠVEŽTUJŲ
PAMINĖJIMAS

įvyko Christ the King bažny-
čioje pamaldomis — šv. mi-
šios, libera ir turtingas pa-
mokslas. Pamaldas laikė ku-
nigas Antanas Sabas. Tauti-
nės vėliavos perrištos gėdulu,
pamaldų metu, garbės sargy-
boje stovėjo: J. Labuckas, I.
Gližickaitė ir J. Kusinskytė.

Tolimesnė minėjimo pro-
grama vyko iš CHNO radio
stoties, perduodant tai die-
nai pritaikintą programą per
lietuvių radio valandėlę.

PADĖKOS

SIRDINGIAUSIAI DEKOJU

už suruoštą 35 metų mokyto-
javimo pagerbimo vakariene
organizatoriaus, ponams L.
M. Gudams ir poniam M. Gruč-
kūnienei. Ačiū visiems sve-
čiams, Tėveliams, giminėms,
draugams už skatlingą daly-
vavimą, už sveikinimus, už
laiškus ir telegramas, gautas
iš įvairių kolonijų, už geles
gas dovanas.

Labai dėkoju už taip puik-
iai išdekoruotą salę ponoms
Yuškienei ir Kriksčiūnienei,
šeimininkėms už pagaminimą
skanių valgių, visoms gerosi-
sioms ponioms už iškepimą
gražių skanių tortų, pyragų,
ausiukų ir kitokių skanumynų.
Visoms patarnautojoms bei
patarnautojams prie sta-
lų ir visiems, kurie surūpino,
suvežė, šutvarkė kad būtų
pristatyta viskas vietoj.

Šios sukaktuvės man pasi-
liko neįsidildomai atminčiai.

Jums visuomet dėkinga.

Marija Arlauskaitė.

* * *

Už mums suruoštą staig-
menos išleistuves ir dovanas
dėkojame: broliams Juozui,
Povilui ir Vladui (iš Toron-
to) ir jų žmonoms, kūmams
p. p. Vasiliauskams, p. p. Gu-
džiūnams, p. p. Blauzdžiū-
nams, svečiams, giminėms
(iš Bostono) pp. P. Gričiū-
nams ir p. p. J. Gričiūnams.

Taip pat parapijos kuniga-
ms, išleistuvių šeimininkei su
pagelbininkėmis ir visiems at-
silankiusiems nuoširdus ačiū.
A. B. Jociū.

TAUPLYK IR SKOLINKIS KOOPERATINIAME BANKELYJE

„TALKA“

Išduodamos asmeninės paskolos iki 5,000 dol.,
morgičių paskolos iki 60% turto vertės.
Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas.

Darbo dienos:

Pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. p. p.
Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro.
21 MAIN ST. E. Room 207. Tel. JA 8-0511

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis.

Leidžia Varpininkų leidinių fondas

Redaguoja E. BOREIŠA.

Eina dešimtį metų.

Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS.

1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill., USA.

Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

1964 METŲ LIEPOS MĖNESIO 5 DIENĄ PONŲ SKRUIBIŲ ŪKYJE, POINT FORTUNE, LIETUVOS KARALIAUS MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA RENGIA

TRADICINĖ GEGUŽINĖ

MONTREAL

MONTREALIO LIETUVIŲ STOVYKLOS TALKOJE

šeštadienį dalyvavo Al. Bulota, pp. Išganaičių šeima, V. Rudzina su sūnum, B. Niedvaras, P. Rudinskis su sūnum Rimantu ir V. Skaisgiris. Išvalyta maudyklų vieta ir pradėtas kirsti kelias.

Ateinantį šeštadienį numa toma didesnė talka būtinaiems darbams užbaigti. Talkai vadovaus senas miškų kirtėjas Petras Adomonis. tel. RA 2-2472 ir inž. J. Kibirkštis RA 8-2614 ir inž. V. Šipelis. Visi galintieji vykti, prašomi informacijų reikais skambinti vienam iš jų. Būtų geistina, kad šį šeštadienį dalyvautų galimai daugiau tautininkų.

Kas turi, prašomi pasiimti savo įrankius. Pr. R.

NAUJA „TAURO“ VALDYBA

Praėjusiame susirinkime buvo išrinkta sekanti nauja M. L. S. K. „Tauro“ valdyba: A. Gražys — pirm., S. Baršauskas — sekr., A. Keturka — išdininkas.

BANKO „LITAS“ REIKALAI

Nuo liepos mėn. 2 d. santaupos patartina dėti į einaamas sąskaitas, kurioms knygutės buvo išsiuntinėtoms višiemis nariams. Už ein. sąskaitas „Litas“ moka 2% palūka nu, ir jas skaičiuoja kas mėnuo, o už indelių sąskaitas — 4,5% dividendų ir juos skaičiuoja kas pusę metų. Naujiems nariams dividendai ir palūkanos mokami nuo sekancio mėn. 1 d. po sąskaitos atidarymo. Pr. R.

DIDELĖ NELAIMĖ IŠKILMĖSE

Šv. Jono Krikštytojo dr. ja šiemet Jonines paminėjo nepaprastai didelėmis iškilmėmis.

Sventės ruošėjai tačiau sumanė šventę užbaigti šv. Eleonios saloje, kur ruošiamas 1967 m. pasaulinė paroda. Penktadienio vakarui buvo paruoštas ypatingas pasirodymas, į kurį autobusai suvežė tūkstančius žmonių, daugiausia prancūzų. Bet netikėtai užėjo didelė audra. Staiga pasipylė srovės lietaus. Kilo žmonių masinė panika, kurios pasėkmėje apie 200 žmonių buvo sužeista iš jų 1 mirtinai.

● Dr. Vališkis lankėsi Montrealyje, viešėjo inž. Kubiliaus šeimoje ir lankėsi E. Kardelienės Muzikos studijos mokinių koncerte.

● Dr. Jonas Mališka šeštadienį šaukiamai atšventė Jonines, kuriose svečiais buvo didelis būrys pp. Mališkų artimųjų.

● P. O. Lukošienė operuota ir dabar sveiksta. Linkime greičiau pasveikti.

● Pp. Gureckų šeima susilaukė šeimos prieauglio — dukters. Sveikiname.

DR. J. ŠEMOGAS

5441 BANNANTYNE, Verdun
Pirmadienį ir ketvirtadienį 2-4; 7-9 p.m.

antradienį ir penktadienį 2-4 p.m.
trečiadienį 7-9 p.m.

šeštadienį 11-1 p.m.

PO 7-3175; namų DO 6-9582

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALISKA

1396 St. Catherine St. W.
Suite 419, tel. UN 6-8235
Namų tel.: MU 1-2051

Dr. E. ANDRUKAITIS

956 SHERBROOKE E.
Tel.: LA 2-7236

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Liepos 5 d. Šaulių kuopos išskyla į pp. Skruibių ūkį.

Lapkričio 28 d. Šv. Kazimiero parap. vyrų choro koncertas - vakaras.

KLK Moterų dr. ja rugsėjo 20 d. ruošia madų parodą.

KLK Moterų dr. jos rudens balius - koncertas paskirtas spalio 24 d.

MUZIKOS STUDIJOS MOKINIŲ KONCERTAS

šeštadienį, birž. 27 d. AV salėje turejo namazą susidomėjimą ir sutraukė artipinę sąlygą tautiečių, kurių žymi dalis buvo jaunimas. Studijos vedėja E. Kardelienė, koncertui padarė žaunę įrangą: pasveikinus visus atsiunkešius, pasveikino mokinių tėvus, kurie rūpinasi aukštesne savo vaikų kultūra ir savo vaikus leidžia ne tik į normalias vietas mokyklas, bet leidžia ir į lietuviškas mokyklas ir į Muzikos studiją, kad jie įgautų ir muzikinės kultūros. Suminėjus, kad Studija mini 15 m. sukaktuves, suminėjo visą eilę pavarčių, buv. mokinių, kurie muzikoje ir visuomenėje daugiau iškilo — vieni baigę Studiją reikišiai visuomeniniam gyvenime, kiti baigę ar tęsia studijas konservatorijose. Su minėtos pavarės solisčių Kavalaiuskaitės - Sriubiskienės, Pauliūtės, Paškevičienės, Mašaitės, V. Žemelytės; pianistų I. Šipelytės, S. Pakulytės, Rupšytės, R. Kličaus, Keturkos, Bijūnaitės. Mokytoja pažymėjo, kad ji laikosi Konservatorijos programos. Be to mokytoja visus mokinius supažindina su lietuvių kompozitorių ir su lietuvių liaudies kūryba, nes beveik kiekvienas studijos mokinyne tikrai skambina, bet ir išmoka dainuoti liaudies dainų, kurias ji pati harmonizuoja iš tautosakos rinkinių. Per 15 metų per Studiją praejo apie pusantro šimto mokinių. Kaip kiekvienam dar be, pasitaikė visokių momentų, bet tikslai su mažom išimtim, visi — ir mokiniai ir jų tėvai buvo nuoširdūs ir geravaliai, kuo mokytoja džiaugiasi, už ką ir dėkoja.

Pristačiusi naujus mokinius (viso 28, pradedamas koncertas, apie kurį žada būti parašyta skyrium.

DR. V. GIRIONIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

3938 Rosemount Blvd.
RA 7-5552; namų RA 1-0656

DR. A. O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1410 Guy St., 1a 11 kamb.
WE 2-6662; namų 737-9681

NOTARAS

J. BERNOTAS

B. A., B. C. L.

Sun Life Building

Suite 2079

Tel.: UN 6-4364

Advokatas

STASYS DAUKŠA, LI., D.

4 Notre Dame St. E.

Suite 902 ir 903

Tel.: 861-8478 ir

861-8479

ADVOKATAS

JOSERH R. MILLER

B. A., B. C. L.

Suite 205

168 Notre Dame St. E.

UN 6-2063 ir UN 6-2064

Programoje:

1. Šauni muzika.
  2. Prizinis šaudymas.
  3. Įdomi loterija.
  4. Premijuojami žaidimai.
  5. Gaivinantių gėrimų bufetas.
- Visi, visi maloniai kviečiami atsilankyti.

LIETUVISKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS SEKMADIENĮ PER CFMB STOTĮ,

BANGA 1410, 10 VAL. VAKARO,

Programos vedėjas L. Stankevičius.

Telef.: 669-8834

AUSROS VARTŲ PARAPIJOS ŽINIOS

Klebonas T.K. Pečkyys išvyksta atostogų liepos mėn. 2 dieną. Visais reikalais prašoma kreiptis į T. Vaišnį.

Visą mėnesį mėnesį parapijos rastinė bus atidaryta 8-10 val. rytais ir 7-9 val. vakarais. Tik šiomis valandomis prašome visais reikalais kreiptis į kleboniją.

Liepos mėnesį savaitės dienomis mišios bus tik 7.30 v. ryto. Sekmadieniais — kaip paprastai. Išpažintys sekmadieniais bus klausomos 15 minučių prieš mišias. Mišių metu nebus klausoma išpažintųjų. Tad norintieji atlikti išpažintį yra prašomi ateiti bent 15 min. prieš mišias.

DLK KLUBO REIKALAI

— Šį penktadienį liepos 3 d., 8 val. vakaro pašalpinės draugijos susirinkimas klube, kuriame bus galima įsigyti klubo šėrų ir įstoti dr. jos nariams.

KLUBO STATYBOS

reikalai perėjo į realią formą, išsamiai išdiskutuota eilė architektų pateiktų projektų, galiausiai v-ba ir komisijos pasirinko arch. Pierre Ronco projektą ir jam atidavė padaryti planus, kurie artimiausiu laiku bus gauti kartu su statybos leidimu.

Dabar renkami statybos būdai ir įieškomas kontraktorius, todėl proga ir lietuviams statybos kontraktoriams susidomėti ir imtis iniciatyvos. Šiuo reikalu prašoma kreiptis į klubo pirmininką ar kitus v-bos narius.

Klubo Valdyba.

Pasibaigus koncertui, tėvų vardu Studijos vedėją pasveikino L. Girinis su Ponia Kubiliene, pažymėjo didelį darbą ir įteikė gėlių; KLB Kr. V-bos pirm. P. Lukoševičius pabrėžė E. Kardelienės lietuvišką veiklą, AV parap. vardu T. J. Vaišnys, SJ, pabrėžė Studijos dvasinę - kultūrinę veiklą.

Visi mokiniai gavo dovanų, kurias linksmi įteikėnė R. Rasa Lukoševičiūtė. Mokytoja taip pat gavo gėlių ir dovanų ir nuo buv. mokinių. Studijos koncerto dalyviai su mokytoja nufotografuoti.

PARDUODAMAS

pianinas, skubiai, gerame stovy.

Teirautis tel.: 768-8692.

I.G.ELECTRIC R'd.

Elektros kontraktoriai

IGNAS GURČINAS

889 — 56 Avenue

Lachine. Tel. 631-0882.

TAUPLYK IR SKOLINKIS SAVO KREDITO KOOPERATYVE

Adresas: 1465 De Seve Str., Montreal 20, P. Q. tel. 766-5827
Santaupos apdraustos vienam milijonui dolerių. * Mirties ir invalidumo atvejais pagal turimą draudimo polisą santaupos iki \$2000 išmokamos dviguba suma. * Už depozitus mokama 4%, už šėrus — 4,5%. * Už asmenines paskolas imama 7,6%, už nekilnojamo turto paskolas — 6,5%. * Pigus paskolų draudimas skolintojo mirties ir invalidumo atvejais. Bankas veikia: 1465 De Seve; sekmadien. nuo 10.30 iki 12.30 val.; dieną — antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį nuo 10 iki 1 val.; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 val. Sv. Kazimiero parapijos salėje: sekmadien. nuo 10.45 iki 12.30 val. 3907 Rosemont Blvd. Tel. 722-2472; trečiadien. nuo 7 iki 9 v. vak. ir penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir nuo 7 iki 9 val. vakaro.

SV. KAZIMIERO PARAPIJOS ŽINIOS

Penktadienį pirmasis šio mėnesio. Išpažintys ketvirtadienio vakare nuo 4 val. Mišios rytą 7.45 ir 8 val. vak.

Sv. Elzbietaš metinė vakarienė spalio 31 d.

Bazaras Sv. Kazimiero parapijoje įvyks lapkričio 6, 7 ir 8 dienomis.

Rinkliava bažnyčioje 96.35 dol.

Piknikas sekmad. davė 300 dol. gryno pelno.

Kun. J. Gaudzės primicijos bus Sv. Kazimiero parapijos bažnyčioje rugpjūčio 2 d. Bilietų galima gauti pas p. J. Dalmantą.

LAUKIAMOS AUKOS KREPŠININKŲ ISVYKAI

į Australiją. Visos kolonijos renka aukas, tiksliai Montrealy niekas tuo nesirūpina. J. Vieraitis, nesulaukdamas, kad kas nors pradės rinkti, „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcijon atnešė 5 dolerių auką. Kadangi niekas Montrealyje nerenka išvykstančiai į Australiją šiaurės Amerikos rinkinei, tai „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcija, priėmusi vieną penkinę, skelbia, kad priims ir daugiau tam tikslui aukų, kurių, kaip skelbia aukų rinkimo komisija, dar reikia. Kas gali, prašo m. siųsti adresu: 7722 George St., LaSalle, P. Q.

● Jocas Adomas su šeima pirmadienį išvyko į Kaliforniją, kur pastoviai apsigyvens.

DAINUOJAM SU LIONE JUODYTE

Esant dideliui pareikalavimui lietuviškų dainų čia noriu pranešti, jog dabar lengvai galima įsigyti Lionės Juodytės plokšteles Kanadoje.

Lionės Juodytės yra išleisimai — 14 lietuviškų dainų. 1. Mano Lietuvos prisiminimai. 2. Lionė Jodis at Town Hall — 14 songs in 5 languages. 3. Dainuojame su Lione — 16 lietuviškų dainų.

Visos plokštelės yra „High Fidelity, Long Play, (33 1/3 RPM)“ greitas pristatymas ille kur Kanadoje. Kaina \$ 6 viena. Užsakymus prašoma siųsti kartu su čekiu šiuo adresu: F. R. Kušleika: 1837 Emard Ave., Montreal 20, telef. 769-6107 (vak.q.)

ALLIANCE

REALTIES INC.

Montreal Real Estate Board Nariai.

D. Baltrukonis RE 7-0844

P. Rudinskis HU 1-2957

J. Skučas RA 2-6152

Sklypai, residenciniai namai, apartamentai, investacijos, morgyčių parūpinimas.

TORONTO

ATEITININKŲ FED. KONGRESAS

šaukiamas kas penkeri metai, 1965 m. įvyks Toronte liepos 4 d. Komitetą sudaro: Dr. J. Sungaila — pirm., nariai — K. Manglickas, A. Kuolienė, V. Ausrocas, A. Gurevičius. ● Vaikų kongresas, pasitaikius gražiai dienai, buvo sėkmingas ir gražiai praėjo. ● Metinės Kanados parodos uždarymo dieną, Labor Day, Toronto bus tautinių grupių koncertas.

● Kanadas Antanas, dirbęs anglių mokykloje, pakeitęs į vedėjo padejejus.

● Israelsk-niuke šokėja, J. Kvietytė, pakviesta dvestu gimnastiką, mokytojų vasaros kursuose Kingston ir Londone.

● Vasario 16-ji Toronte 1965 m. bus minima vasario 14 d. Central Tech salėje.

● Take thirty televizijos programose pastoviai dalyvauja sol. V. Verikaitis.

● P. Miseviciaus vedamas Priskėlimo par. kioskas uždarytas iki rugsėjo 6 d.

● Serga J. Preiksaitis ir gydosi Sv. Juozapo ligoninėje.

● J. Valančius iš Sudburio atostogaudamas viešėjo Toronte pas pp. Jankus - Jacke vičius ir tikrino sveikatą pas Dr. Urbaitį.

● Dr. P. Lukoševičius visą praėjusią savaitę buvo New Brunswicko sostinėje, Fredericton, kur vyko Kanados agronomų suvažiavimas. Dalyvavo per 700 asmenų, kurių tarpe buvo kitų valstybių atstovų, kurie domisi žemės ūkio kultūra. Dr. P. Lukoševičius suvažiavime skaitė paskaitą apie miežių kules.

● Ottų jr. šeima — Aldona ir Romas, — susilaukė pirmą gimę dukrelę. Sveikiname.

KEATING FORD

Sales Limited

4415 Bannantyne Ave.

FALCON FAIRLANE

GALAXIE THUNDERBIRD

MUSTANG — TRUCKS

Used cars

1 year guarantee

Kreipkitės į

LEO GURECKAS

Keating Ford Sales Ltd.

Jūsų lietuvis atstovas

769 - 8831

Dr. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakaraš ir šeštadieniais pagal susitarimą.

(1082 Bloor W., Toronto)

(i rytus nuo Dufferin Str.)

Raštinė: LE 4-4451.

VASAROS STOVYKLOS

Šiemet mūsų stovyklavietėje (New Wasaga) bus praveistos 3 stovyklos: nuo liepos 4 iki 18 jaunimui 11-18 m. amžiaus (rengia Aušra), nuo liepos 19 iki rugpjūčio 1 d. jaunimui 12-18 m. amžiaus (rengia ateitininkai) ir nuo rugpjūčio 2 iki 16 d. jaunimui 7-13 m. amžiaus. Stovyklavimo mokestis už 2 savaites 1 stovyklautojui 30 dol., 2 stovyklautojams 50 dol., 3 ar daugiau iš tos pačios šeimos — 60 dol.

Registracija į visas stovyklas jau pradėta ir tėveliai yra prašomi neatidėti registracijos paskutinei savaitei. Pavėluota registracija nepaprastai apsunkina stovyklos paruošimą. Registruokime tuoj pat, šiandien!

Stovyklavietėje yra gerokai praplėsta ir pagražinta. Iš parapijos vadovybės ir stovyklų organizatorių pusės padaryta viskas, kad jaunimas turėtų galimai geresnes sąlygas smagiai ir naudingai praleisti vasaros atostogas. Tenelieka nė vieno vaiko, kuriam nebūtų duota galimybė pasinauti doti stovyklų teikiamu tautiniu, religiniu ir fiziniu auklėjimu bei sveiku poilsiu!

● BALFO reik. ved. kun. Jankus dalyvavo vaikų kongrese, organizuotu Sv. Jono kr. parapijos.

Keating Ford Sales Ltd.

Tel. namų DO 6 - 2548

Ištaigos 769-8529

District Estate Brokers Inc.

MONTREAL REAL ESTATE BOARD NARIAI

3907 Rosemont Blvd.

Tel. 722-2472

Namai, žemė, paskolos.

A. Gražys — 739-9328

P. Jasutis — LA 2-7879

M. Roth — RE 7-9353

10 METŲ PATIRTIS

ROYAL — LONDON-LANCASHIRE

Draudimo Bendrovės YRA ATSTOVAUJAMOS:

ADAMONIS

INSURANCE AGENCY INC.

Quebec Insurance Brokers Association Nariai

3907 Rosemont Blvd.

Tel.: 722-2472.

GAISRAS — AUTOMOBILAI — ATSAKOMYBĖ — GYVYBĖ.

Tikslius ir greitas patarnavimas.

Sąskaitos Lite No. D-752

LAIKRODININKAS

ANTANAS ŽUKAS

1855 WELLINGTON ST.

Tel. WE 2-0644.

TAISAU IR PARDUODU ŽEMOMIS KAINOMIS

LAIKRODŽIUS IR JUVELYRUS.

6396 Bannantyne, Verdun.

PO 7-6183.

J. Gražys

KAILIŲ SIUVĖJAS.

SIUVU, PARDUODU.

Taisau ir Remodeluoju.

Vasaros laike saugojimas.

(storidžiai).